Európska komisia

Plníme, čo sme Európe sľúbili:

príbeh Komisie pod vedením predsedníčky von der Leyenovej

Plníme, čo sme Európe sľúbili: príbeh Komisie pod vedením predsedníčky von der Leyenovej

Európska komisia
Generálne riaditeľstvo pre komunikáciu
1049 Brusel
BELGICKO

PDF ISBN 978-92-68-12896-1 doi:10.2775/881187 NA-05-24-113-SK-N

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2024

Obsah

Keď sa v decembri 2019 ujala funkcie Komisia pod vedením predsedníčky von der Leyenovej, Európe sme dali sľub. Prisľúbili sme jej, že budeme konať odvážne a ambiciózne. Prisľúbili sme, že budeme napĺňať predstavy občanov EÚ a riešiť výzvy, ktoré sa objavia. Odvtedy táto Komisia neúnavne plní úlohu, ktorou ju poverili európski občania.

Svoj sľub sme dodržali. Naďalej sme udržovali kurz smerujúci k splneniu šiestich priorít, ktoré sme si stanovili na začiatku mandátu. Zároveň sme hľadali riešenia, ako zvládnuť niektoré z najväčších skúšok, ktorým Európa kedy čelila.

Vysúkali sme si rukávy a bez váhania sme sa pustili do riešenia mimoriadnych výziev, či už išlo o boj s globálnou pandémiou alebo riešenie extrémnych poveternostných javov súvisiacich so zmenou klímy, reakciu na brutálnu útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine či zvládanie najhoršej energetickej krízy za posledné desaťročia. Napriek tlakom vyvolaným viacerými krízami sa tejto Komisii darilo hľadieť dopredu a riešiť kľúčové výzvy, ktorým budú čeliť budúce generácie Európanov. Dokázali sme, že našej Únii sa darí najlepšie vtedy, keď konáme s odvahou.

Toto je príbeh Komisie pod vedením predsedníčky von der Leyenovej.

Zvládanie kríz bez kompromisov

Porážka pandémie

Keď svet zasiahla najhoršia pandémia, akej naša generácia doteraz čelila, **Komisia prevzala zodpovednosť za ochranu životov a živobytia ľudí, ako aj nášho hospodárstva**.

V rekordnom čase sme pomohli pri výskume a zavádzaní životne dôležitých vakcín. Zabezpečili sme, aby mali všetci Európania prístup k vakcínam v rovnakom čase, a to bez ohľadu na to, v ktorom členskom štáte žijú. V mene členských štátov sme zabezpečili až **4,6 miliardy dávok vakcín** s cieľom chrániť nimi Európanov a podeliť sa o ne s partnerskými krajinami. **Viac ako 80 % dospelej populácie v EÚ dostalo prinajmenšom prvý cyklus vakcinačných dávok.**

Keďže krajiny mohli vďaka vakcinácii opatrne otvoriť svoje hranice, vyvinuli sme praktické nástroje, ktoré Európanom umožnili bezpečne cestovať. **Zaviedli sme digitálny COVID preukaz EÚ** spájajúci 78 krajín a území. Ten teraz slúži ako vzor pre globálny systém uľahčujúci mobilitu a zabezpečujúci ochranu občanov pred pandémiami na celom svete.

Keďže v dôsledku obmedzenia pohybu hrozilo zatvorenie podnikov a zrušenie pracovných miest, vytvorili sme nástroj dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE). V roku 2020 vďaka nemu zostalo otvorených **2,5 milióna podnikov** a **zamestnaných 31,5 milióna Európanov**, čím sa zabránilo masívnej hospodárskej a sociálnej kríze. V čase, keď boli hranice zatvorené a tovar viazol na ceste, sme spustili iniciatívu **zelených jazdných pruhov s cieľom uľahčiť pohyb základného tovaru a zabrániť jeho výpadkom**.

HLAVNÉ ÚSPECHY

Komisia pomohla **financovať vývoj účinných vakcín** farmaceutickými spoločnosťami, ktorým dala **prísľub, že od tých, ktoré budú pri vývoji úspešné, vakcíny neskôr zakúpi**.

Medzi prijatím stratégie EÚ v oblasti vakcín a dodaním prvých dávok vakcín proti ochoreniu COVID-19 členským štátom prebehlo len šesť mesiacov.

Len **15 týždňov** po prijatí návrhu Komisie mali občania v každom členskom štáte k dispozícii **digitálny COVID preukaz EÚ** umožňujúci **bezpečné cestovanie pre všetkých**.

Do leta 2023 bolo vydaných **2,2 miliardy digitálnych COVID preukazov EÚ**, vďaka ktorým mohli Európania bezpečne cestovať. K bráne **EU Gateway**, ktorá umožňuje orgánom bezpečne overovať digitálne preukazy pri zaručení súkromia jednotlivcov, sa pripojilo 78 krajín a území.

Bojana z Bulharska vyštudovala medicínu a pracovala ako novinárka. Počas pandémie COVID-19 sa vrátila k medicíne a pracovala ako zdravotná sestra v prvej línii. V roku 2023 sa vyškolila za paramedičku v **novej bulharskej flotile zdravotníckych vrtuľníkov zakúpených z finančných prostriedkov EÚ a vďaka pomoci z nástroja NextGenerationEU**. V radostnom očakávaní svojho prvého potomka sa teší aj na to, že sa stane súčasťou vrtuľníkového záchranárskeho tímu.

© Vihren Georgiev, 2023

Tím Európa (inštitúcie EÚ a členské štáty) **zmobilizoval prostriedky v objeme 53,7 miliardy eur** s cieľom pomôcť partnerským krajinám pri riešení núdzových zdravotných situácií, posilniť ich systémy zdravotnej starostlivosti a zmierniť sociálno-ekonomické dôsledky.

© Adobe Stock

Spoločne sme spustili iniciatívu **Akcelerátor prístupu k nástrojom proti COVID-19** (Akcelerátor ACT) s cieľom podporiť vývoj vakcín proti ochoreniu COVID-19 a postupov jeho liečby, ako aj zabezpečiť, aby boli dostupné pre celý svet.

Ústredným prvkom iniciatívy Akcelerátor ACT bol nástroj **COVAX**, do ktorého sa pretavilo **mnohostranné úsilie o to, aby sa vakcíny dostali do rozvojových krajín.** Ako Tím Európa sme stále najväčším darcom vakcín proti ochoreniu COVID-19 prostredníctvom nástroja COVAX.

Prijali sme **bezprecedentné opatrenia pomoci** Európanom, aby zvládli **sociálne a hospodárske výzvy**, ktoré priniesla pandémia.

Nástroj SURE, ktorý je naším nástrojom na financovanie krátkodobých programov v prospech zamestnanosti v celej EÚ, pomohol v **roku 2020 podporiť približne 31,5 milióna zamestnancov a samostatne zárobkovo činných osôb a vyše 2,5 milióna podnikov**. Išlo o takmer **jednu tretinu celkovej zamestnanosti a viac ako štvrtinu podnikov** v prijímajúcich členských štátoch. V roku 2021 získalo podporu ďalších **9 miliónov ľudí** a viac ako **900 000 podnikov**. **19 členským štátom bola v rámci nástroja SURE vyplatená finančná pomoc vo výške 98,4 miliardy eur**.

Nástroj SURE

- **19 členským štátom** bola vyplatená finančná pomoc v objeme **98,4 miliardy eur.**
- V roku 2020 získalo podporu okolo **31,5 milióna zamestnancov a samostatne zárobkovo činných osôb** a vyše **2,5 milióna spoločností**.

Vďaka vysokému úverovému ratingu EÚ pomohol nástroj **SURE** členským štátom ušetriť približne **9 miliárd eur** na úrokových platbách.

Ochrana zamestnanosti uľahčila v **roku 2021 rýchle oživenie európskeho hospodárstva**.

Komisia predložila Investičnú iniciatívu v reakcii na **koronavírus a Investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus Plus (CRII a CRII+)**. Tieto nástroje **pomohli členským štátom nakúpiť zdravotnícke vybavenie a uhradiť platby zdravotníckym pracovníkom, ako aj podporným pracovníkom a MSP**, a to vďaka tomu, že sa z výdavkov súvisiacich s ochorením COVID-19 stali oprávnené výdavky v rámci politiky súdržnosti a že sa ich oprávnenosť stala retroaktívnou.

Pokiaľ ide o budúcnosť, začali sme budovať **európsku zdravotnú úniu s cieľom spoločne sa pripravovať na zdravotné krízy a spoločne na ne reagovať**. Usilujeme sa zabezpečiť dostupnosť a cenovú prístupnosť zdravotníckych potrieb a postarať sa o to, aby členské štáty vzájomne spolupracovali na zlepšovaní prevencie, liečby a následnej starostlivosti v prípade všetkých druhov chorôb, a najmä **onkologických** ochorení vďaka **európskemu plánu na boj proti rakovine**.

Intenzívna podpora obnovy Európy

Len čo sa nám podarilo zabezpečiť, aby sa vakcíny dostali naraz ku všetkým Európanom, **začali sme sa usilovať o to, aby sa hospodárstva všetkých členských štátov, predovšetkým tých, ktoré pandémia zasiahla najtvrdšie, dokázali rýchlo zotaviť.** Zoči-voči **najhlbšej recesii** od druhej svetovej vojny sa nám **podarilo dosiahnuť najvýznamnejšie oživenie** od povojnového rozmachu. Toto oživenie bolo možné vďaka tomu, že sme vypracovali odvážny nový plán získania finančných prostriedkov na trhu a spoločného investovania do obnovy a odolnosti Európy.

Nástroj NextGenerationEU výrazne prispel k zvýšeniu dôvery v naše hospodárstvo. S prostriedkami v hodnote viac ako **800 miliárd eur** tento nástroj poháňa naše hospodárstva kombináciou investícií a reforiem. Stovky projektov financovaných z nástroja NextGenerationEU už **Európanom prinášajú reálne výsledky**, počnúc veternými parkami na mori až po elektrické vlaky, špičkové digitálne verejné služby či nemocnice svetovej úrovne. Členské štáty EÚ zároveň nástroj NextGenerationEU strategicky využívajú na vykonávanie hĺbkových reforiem, či už reforiem trhu práce alebo dôchodkových reforiem, a na zrýchlené povoľovanie obnoviteľných zdrojov energie. Takto naša Únia poháňa vpred prosperitu Európy.

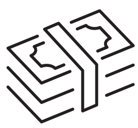
© EU / APA-Fotoservice / Ferlin-Fiedler

Nová 130 km dlhá železničná trať **Koralmbahn** spájajúca **rakúske mestá** Graz a Klagenfurt **skracuje čas cesty z 3 hodín na 45 minút**. Projekt, na ktorý sa vynaložili **investície vo výške 543 miliónov eur z nástroja NextGenerationEU**, prináša hmatateľné prínosy pre 1,1 milióna obyvateľov tohto regiónu.

HLAVNÉ ÚSPECHY

Nástroj NextGenerationEU kladie dôraz na prechod na **čistú energiu a digitálnu transformáciu**. Platby členským štátom sú podmienené merateľnými a progresívnymi výsledkami, a teda motivujú orgány realizovať reformy a investície, ku ktorým sa zaviazali.

K februáru 2024 sme z nástroja NextGenerationEU **vyplatili takmer 225 miliárd eur,** čo prispelo k obnove európskeho hospodárstva po pandémii a zvýšeniu sociálnej a hospodárskej odolnosti Únie.

Došlo k výraznému prekročeniu jeho ambicióznych cieľov financovania opatrení v oblasti klímy (37 %) a digitálnych opatrení (20 %), pričom **40 % finančných prostriedkov sa vynaložilo na opatrenia v oblasti klímy a 26 % na digitálne opatrenia**. Z týchto fondov sa zároveň v značnej miere podporujú opatrenia sociálnej politiky a súdržnosti.

5,8 milióna
ľudí
v EÚ využilo ochranné opatrenia proti klimatickým katastrofám.

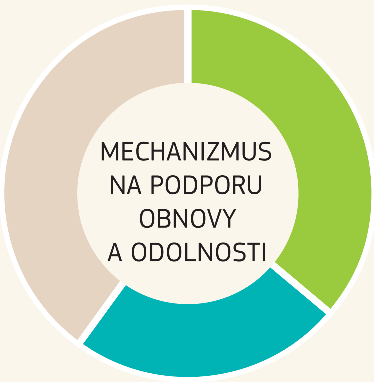
Vďaka investíciám do opatrení v oblasti klímy v rámci nástroja NextGenerationEU **využilo v EÚ ochranné opatrenia proti klimatickým katastrofám 5,8 milióna ľudí** a v kontexte spotreby energie sa podarilo ušetriť 22 miliónov megawatthodín.

NEXT GEN EU

Viac ako
800 miliárd eur
z nástroja obnovy NextGenerationEU

Vo Francúzsku sa z nástroja NextGenerationEU financovala energeticky efektívna obnova 20 000 sociálnych bytov. V **Španielsku** sa z neho podporilo viac ako 60 spoločností pôsobiacich v oblasti výskumu a inovácií so zameraním na udržateľnú mobilitu.

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti:
prínosy k našim klimatickým a digitálnym cieľom

40 % výdavkov na investície a reformy v oblasti **KLÍMY**

26 % výdavkov na podporu **DIGITÁLNEJ** transformácie

Poskytujeme aj finančné prostriedky na vnútroštátne projekty zamerané na zmiernenie zmeny klímy. Napríklad **plán obnovy Grécka** zahŕňa opatrenia na posilnenie civilnej ochrany a reakcie v boji s prírodnými požiarmi a povodňami, ako aj opatrenia na zabezpečenie odolnosti dopravnej infraštruktúry voči zmene klímy.

Súčasťou **slovinského plánu obnovy** sú **opatrenia na riešenie problému povodní.** Po prívalových povodniach, ku ktorým došlo v auguste 2023, sme zriadili pracovnú skupinu zloženú zo zástupcov Komisie a Slovinska, ktorá skúma spôsoby, ako možno z dostupných fondov EÚ lepšie podporiť postihnuté oblasti.

V rámci nástroja NextGenerationEU **získalo takmer 18 miliónov domácností v EÚ prístup k vysokorýchlostnému internetu a 247 miliónov používateľov využilo nové alebo vylepšené verejné digitálne služby.**

V kontexte reforiem podporovaných z nástroja NextGenerationEU **členské štáty zároveň znížili zbytočnú administratívnu záťaž a zlepšili svoje podnikateľské prostredie**. Napríklad Taliansko zaviedlo viacero reforiem na zlepšenie svojho podnikateľského prostredia, konkrétne skrátilo čas potrebný na založenie podniku na 4 dni.

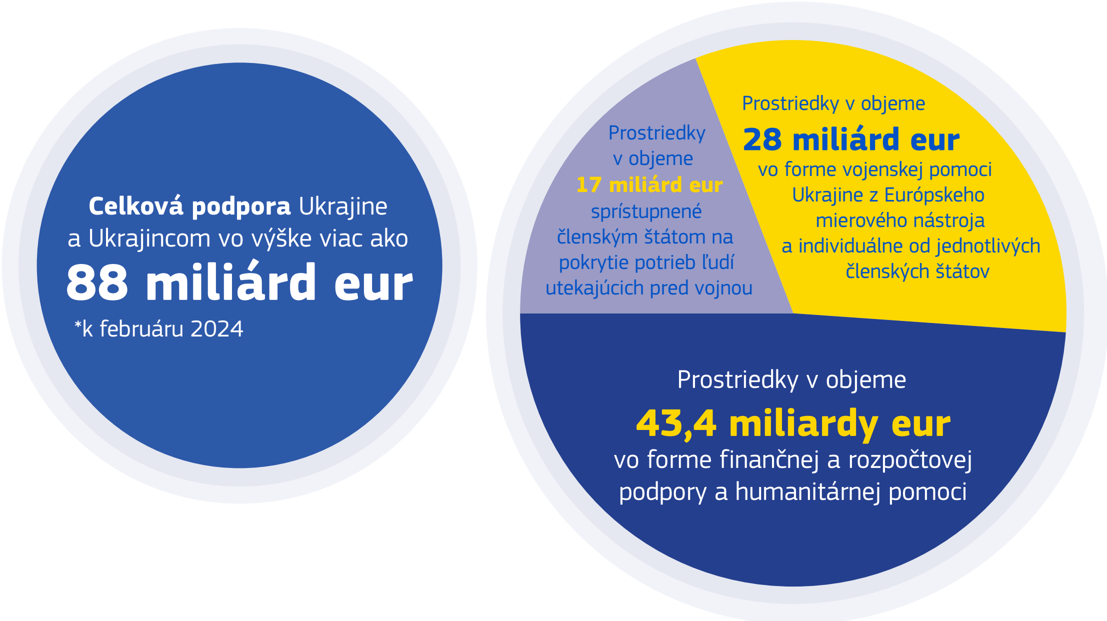

Európske spoločnosti využívajú príležitosti, ktoré im ponúka nástroj NextGenerationEU. Švédska spoločnosť Elekta a holandská firma Philips, ktoré spolupracujú v skutočne európskom partnerstve, dodávajú kľúčové komponenty potrebné na fungovanie **lineárneho akcelerátora magnetickej rezonancie na účely liečby rakoviny na Malte. Ide o jeden zo sotva 100 takýchto prístrojov, ktoré sa na svete nachádzajú**.

Rázna reakcia na inváziu Ruska na Ukrajinu

Keď ruské tanky prekročili hranice, **Únia sa jednotne, pevne a odhodlane postavila za Ukrajinu**. A Komisia sa opäť bez zaváhania zhostila svojej úlohy. Pripravili sme pôdu pre budúce kroky – v **EÚ sme prijali 4 milióny ukrajinských utečencov**. Zorganizovali sme dodávky bezprecedentnej humanitárnej, finančnej a vojenskej pomoci z EÚ a členských štátov, ktorá doteraz dosiahla **viac ako 88 miliárd eur vrátane 28 miliárd eur formou vojenskej podpory**. Úzko spolupracujeme aj s našimi partnermi zo skupiny G7 s cieľom zabezpečiť, aby sa na Ukrajine každé euro využilo tam, kde ho treba najviac.

Diktátor z Kremľa stavil na nejednotnosť Európanov. No spoločne sme ho vyviedli z omylu. Za Ukrajinou budeme stáť tak dlho, ako to bude potrebné. Z nového **Nástroja pre Ukrajinu** vyplatíme v **nasledujúcich štyroch rokoch ďalších 50 miliárd eur** na pomoc pri poskytovaní základných služieb. Zabezpečíme tak, aby školy zostali otvorené a aby sa vyplácali mzdy a dôchodky, kým ukrajinský ľud pokračuje v zápase proti okupantovi. Každé víťazstvo Ukrajiny proti tomuto agresorovi je zároveň víťazstvom pre našu spoločnú bezpečnosť v Európe.

Zároveň sme Ukrajinu podporili pri každom kroku v jej intenzívnom úsilí o reformy a **priblíženie sa k EÚ**. Na základe odporúčania Komisie prijala Únia historické rozhodnutie **začať s Ukrajinou prístupové rokovania**, uznávajúc tak významný pokrok tejto krajiny a reagujúc na želania jej ľudu.

Okrem toho sme pomohli riešiť dosah ruskej agresie v globálnom kontexte. Keďže hrozilo, že v dôsledku ruskej vojenskej agresie dôjde k celosvetovej potravinovej kríze, prišli sme s vlastnými riešeniami, ktorých cieľom bolo poskytnúť ukrajinské plodiny krajinám, ktoré ich najviac potrebovali.

Vyviezlo sa okolo **122 miliónov ton** ukrajinského tovaru.

*od mája 2022 do januára 2024

Otvorili sme **koridory solidarity**, vďaka ktorým sa vyviezlo **122 miliónov ton ukrajinského tovaru** vrátane takmer **64 miliónov ton poľnohospodárskych výrobkov určených najmä na vývoz**.

Zároveň stojíme v poprední úsilia, ktorého cieľom je vyvodiť voči Rusku zodpovednosť za jeho konanie a zabezpečiť, aby zaplatilo za skazu, ktorú spôsobilo. S cieľom ochromiť moskovskú vojnovú mašinériu sme zaviedli **13 balíkov sankcií**. Imobilizovali sme **aktíva Ruskej centrálnej banky v EÚ vo výške viac ako 200 miliárd eur**. Podporujeme zhromažďovanie dôkazov o vojnových zločinoch Ruska a o jeho zločine agresie. Európa totiž stojí na strane medzinárodného práva.

HLAVNÉ ÚSPECHY

Rusko vojnou proti Ukrajine dosiahlo, že sa EÚ a Ukrajina ešte viac zblížili: Ukrajina je teraz **oficiálnym kandidátom na vstup do EÚ, pričom prístupové rokovania dostali** na základe odporúčania Komisie **zelenú**.

Od začiatku vojny sme zmobilizovali a vyvinuli jedinečné prostriedky hospodárskej, humanitárnej a vojenskej pomoci, čím sa celková podpora poskytnutá zo strany EÚ a jej členských štátov zvýšila na **viac ako 88 miliárd eur**.

S cieľom zabezpečiť, aby mohla Ukrajina naďalej počítať s financovaním, ktoré potrebuje, sme navrhli **Nástroj pre Ukrajinu**, z ktorého sa tejto krajine v rokoch 2024 až 2027 poskytnú prostriedky vo výške až **50 miliárd eur vo forme grantov a zvýhodnených pôžičiek**.

Nástroj pre Ukrajinu

50 miliárd eur
na obdobie 2024 – 2027

Komisia viedla koordináciu medzinárodnej hospodárskej podpory určenej pre Ukrajinu, v rámci ktorej plní úlohu sekretariátu **multiagentúrnej platformy na koordináciu darcov vedenú skupinou G7**.

Vďaka našim koridorom solidarity sme v čase ruskej blokády tranzitu cez Čierne more vytvorili **pre ukrajinský obchod alternatívne trasy**. Od mája 2022 do januára 2024 umožnili koridory solidarity **vývoz 122 miliónov ton a dovoz 45 miliónov ton tovaru** s celkovou odhadovanou hodnotou okolo **139 miliárd eur**.

EÚ a jej členské štáty zároveň zmobilizovali vyše **28 miliárd eur vo forme vojenskej podpory** určenej na pomoc Ukrajine pri jej obrane, a to vrátane viac ako **6 miliárd eur z Európskeho mierového nástroja**. Okrem toho sa vďaka vojenskej pomocnej misii EÚ pre Ukrajinu **doteraz zabezpečil výcvik vyše 40 000 ukrajinských vojakov**.

Komisia proti Kremľu a jeho spojencom v rekordnom rozsahu a čase pripravila a zaviedla **13 balíkov komplexných sankcií**, ktorých cieľom je ochromiť ich schopnosť financovať a viesť vojnu.

EÚ súhlasila s **vylúčením kľúčových ruských bánk** zo systému SWIFT.

Sankcie EÚ sa v súčasnosti vzťahujú na viac ako **2 000 osôb a subjektov**. V EÚ je **zmrazených viac ako 28 miliárd eur ich súkromných aktív**.

Sankcie sa vzťahujú na **70 %** aktív ruského bankového systému.

Naše sankcie sa vzťahujú na **58 % predvojnového vývozu z EÚ do Ruska a na 61 % predvojnového dovozu**. **Zakázali sme dovoz prepravovanej ropy a rafinovaných ropných produktov z Ruska po mori**. Keďže do EÚ spravidla smerovala asi polovica celkového vývozu ropy z Ruska (71 miliárd eur v roku 2021), zákaz mal značný dosah.

Komisia a vysoký predstaviteľ predložili návrh, ktorý je už dnes prijatý členskými štátmi, aby sa **mimoriadne príjmy** pochádzajúce z únijnej správy imobilizovaných aktív Ruskej centrálnej banky použili na **podporu obnovy a rekonštrukcie Ukrajiny**.

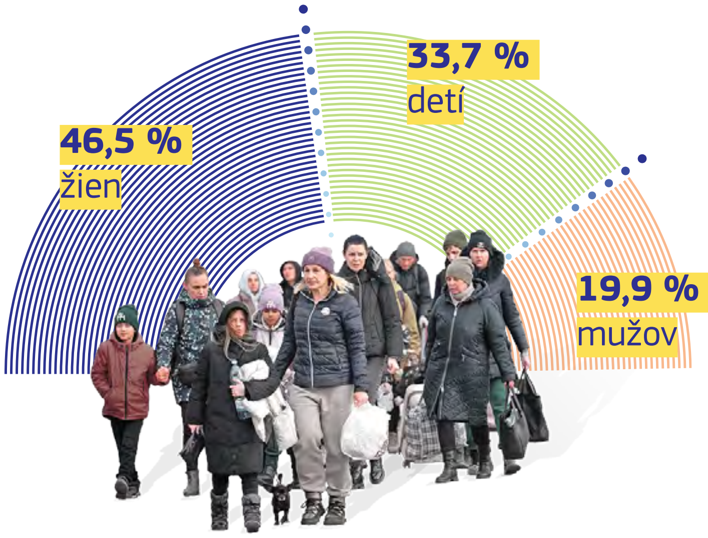

Chrystyna je jednou z mnohých **obyvateľov Ukrajiny**, ktorí z krajiny utiekli pred ruskou agresiou. **Útočisko našla v holandskom regióne Limburg**. Vďaka **smernici o dočasnej ochrane** si teraz **zarába na živobytie tak, že pracuje v tom istom hoteli, do ktorého sa prvýkrát uchýlila po príchode** do Holandska.

Chceli sme ľuďom utekajúcim pred vojnou na Ukrajine poskytnúť útočisko – preto sme aktivovali smernicu o dočasnej ochrane. **Dnes majú v EÚ viac ako štyri milióny ľudí, najmä ženy a deti pochádzajúce z Ukrajiny, základné práva,** medzi ktoré patrí prístup na trh práce, lekárska starostlivosť či vzdelávanie detí.

Dočasná ochrana pre viac ako **4 milióny osôb**

V rámci najväčšej operácie v kontexte **mechanizmu EÚ v oblasti civilnej ochrany** sme Ukrajine poskytli viac ako 144 000 ton pomoci a vytvorili sme systém zdravotníckeho odsunu (Medevac), ktorý umožnil **evakuáciu viac ako 3 000 ukrajinských pacientov do nemocníc v 22 európskych krajinách**.

Posilnenie kapacít Európy v oblasti odolnosti, bezpečnosti a obrany

Keďže sa strategické prostredie okolo nás zásadne zmenilo, Európa musí zodpovedať za nové úlohy. Komisia preto pripravuje novú stratégiu **európskeho obranného priemyslu**. Tá prinesie strategické zameranie a pomôže spojiť snahy členských štátov a európskych podnikov v oblastiach siahajúcich od výskumu či industrializácie a komercializácie nových systémov až po zvýšenie intenzity výroby, koordinované obstarávanie a bezpečnosť dodávok. Pretože **mier si vyžaduje bezpečnosť**.

HLAVNÉ ÚSPECHY

© Adobe Stock

Vďaka **smernici o odolnosti kritických subjektov**, v ktorej sa od členských štátov vyžaduje, aby posudzovali riziká týkajúce sa ich kritických sektorov, sa nám podarilo posilniť fyzickú bezpečnosť kritickej infraštruktúry a subjektov. V **koncepcii kritickej infraštruktúry** sme zase stanovili rámec pre jednotnú reakciu v prípade incidentov v oblasti spoločnej kritickej infraštruktúry.

© Adobe Stock

Komisia realizovala opatrenia v **boji proti nárastu dezinformácií a misinformácií** vyskytujúcich sa najmä v online priestore. Posilnili sme **Kódex postupov proti šíreniu dezinformácií,** ktorý sa vzťahuje na veľké technologické spoločnosti, platformy a občiansku spoločnosť. **Aktom o digitálnych službách** sme doplnili ďalšie prostriedky proti šíreniu nepravdivých informácií v online priestore.

© Adobe Stock

Zvýšili sme úsilie v **boji proti organizovanej trestnej činnosti a terorizmu v offline aj online priestore**. Stanovili sme pravidlá boja proti novým formám obchodovania s ľuďmi, pripravili sme plán boja proti zločineckým sieťam, najmä tým, ktoré sú zapojené do obchodovania s drogami. V záujme boja proti terorizmu a predchádzania radikalizácii sa zaviedli pravidlá vyžadujúce, aby **online platformy do jednej hodiny zmazali teroristický obsah, ktorý sa na objaví online**.

© Adobe Stock

Posilnili sme **cezhraničnú spoluprácu medzi policajnými orgánmi a orgánmi presadzovania práva**. Posilnili sa mandáty Europolu a Eurojustu tak, aby vnútroštátnym orgánom dokázali poskytovať lepšiu podporu.

Komisia pracovala na vytvorení podmienok umožňujúcich bezpečné a úspešné **rozšírenie schengenského priestoru na Chorvátsko, Rumunsko a Bulharsko** a súčasne aktualizovala jeho správu a pravidlá. V **roku 2022 sa začal ročný schengenský cyklus**, ktorý sa každoročne otvára vydaním **správy o stave Schengenu**, v ktorej sa uvádzajú riziká a bezpečnostné nedostatky.

Spoluzákonodarcovia dosiahli vo februári 2024 dohodu o aktualizovanom **Kódexe schengenských hraníc**. V tomto novom kódexe sa stanovuje mechanizmus zavádzania dočasných cestovných obmedzení na vonkajších hraniciach v prípade núdzových situácií v oblasti zdravia. Kódex zároveň členským štátom poskytuje prostriedky na boj proti inštrumentalizácii migrantov tretími krajinami a neštátnymi aktérmi.

Ešte viac sme **posilnili naše pevné partnerstvo s NATO**. Vďaka **novému spoločnému vyhláseniu o spolupráci medzi EÚ a NATO** ďalej rozvíjame naše spoločné úsilie v boji proti hybridným hrozbám, kybernetickému terorizmu a bezpečnostným dôsledkom zmeny klímy. Vytvorili sme **osobitnú skupinu EÚ – NATO pre odolnosť kritickej infraštruktúry** s cieľom lepšie predchádzať všeobecným narušeniam základných služieb a riešiť spoločné bezpečnostné výzvy v oblasti kritickej infraštruktúry.

Pomocou **Európskeho obranného fondu**, **nástroja na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania** a **aktu na podporu výroby munície** sa usilujeme o mobilizáciu európskeho obranného priemyslu, aby sa dokázal lepšie postarať o našu domácu bezpečnosť vlastnou výrobou. **Program európskeho obranného priemyslu** čoskoro nahradí krátkodobé opatrenia prijaté v reakcii na rozsiahlu inváziu na Ukrajine.

Spoločné riešenia na prekonanie najhoršej energetickej krízy za celé desaťročia

V čase napadnutia Ukrajiny využívalo Rusko energiu na to, aby nás mohlo vydierať. Vyvolalo tak energetickú krízu v Európe a strach z výpadkov energie. Naša Únia sa opäť zomkla.

Vďaka prelomovému **plánu** Komisie s názvom **REPowerEU** sme si zabezpečili dodávky energie a znížili svoju závislosť od Ruska. Dodávky sme diverzifikovali, keďže sme si našli nových spoľahlivých partnerov. Vďaka obrovskému úsiliu európskych občanov a spoločností sme **našu spotrebu plynu znížili o 18 %**. **Zdvojnásobili sme pritom mieru zavádzania obnoviteľných zdrojov energie**.

Minulý rok sme v EÚ prvýkrát vyrobili viac elektrickej energie z vetra než z plynu. Podarilo sa nám takmer zdvojnásobiť množstvo slnečnej energie vyrábanej v Európe. **A počet zariadení na slnečnú a veternú energiu sa za rok zvýšil asi o 35 %**.

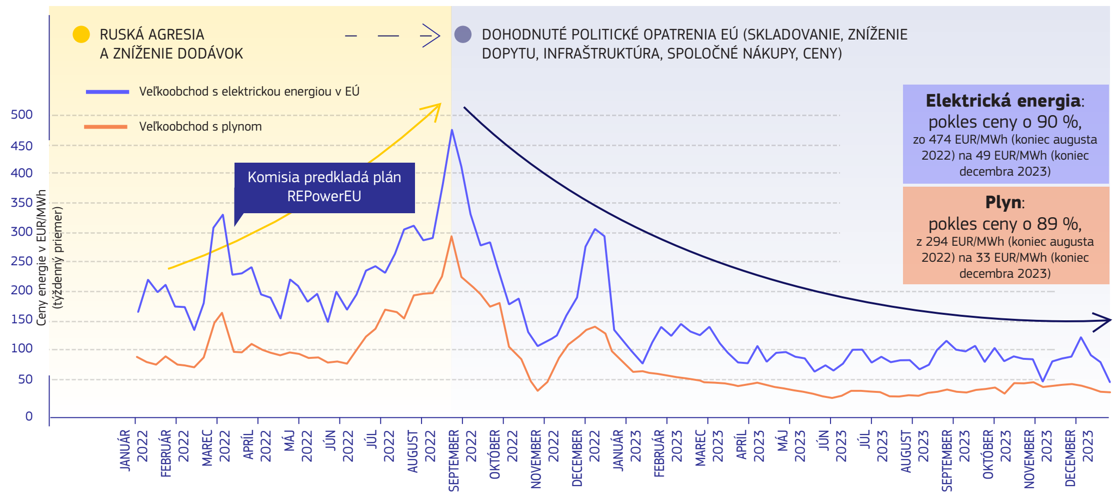
V záujme riešenia prudkého nárastu cien energie, ku ktorému došlo v dôsledku vydierania zo strany Ruska a ktoré našim občanom a spoločnostiam spôsobilo nemalé ťažkosti, sme zaviedli prístup, ktorý sa osvedčil už počas pandémie.

Zriadili sme **energetickú platformu EÚ**, ktorej cieľom je združovať dopyt po plyne, vyhlasovať verejné súťaže a posilniť vyjednávaciu pozíciu našich spoločností na svetových trhoch. Náš prístup sa osvedčil. Európski nákupcovia mali v roku 2023 **prostredníctvom tejto platformy prístup k 42 miliárd metrov kubických plynu**. Počas najnovšej verejnej súťaže EÚ z februára 2024 sa trojnásobne prevýšila požadovaná kapacita, pričom celkovým objem dodávok plynu od medzinárodných dodávateľov predstavoval 97,4 miliárd metrov kubických.

Vďaka kombinácii prijatých opatrení sú **dnešné ceny takmer desaťkrát nižšie ako na vrchole krízy**. Závislosť Európy od fosílnych palív z Ruska sa raz a navždy skončila.

HLAVNÉ ÚSPECHY

Vývoj cien **plynu a elektrickej energie**

Zdroj: ©Európska únia (podľa S&P Global Platts).
POZNÁMKA: Ceny plynu sú týždenným priemerom na dennom trhu TTF; ceny elektrickej energie sú týždenným váženým priemerom najväčších trhov EÚ.

HLAVNÉ ÚSPECHY

REPowerEU

Náš investičný plán, ktorého cieľom je zmobilizovať takmer 300 miliárd eur, znížiť závislosť od ruských fosílnych palív a pokročiť v prechode na čistú energiu

ÚSPORY ENERGIE

koordinovaným znižovaním dopytu po plyne

18 %

Pokles dopytu v období od augusta 2022 do decembra 2023

101 mld m³ (*)

ušetreného plynu

V novembri 2023 **bola skladovacia kapacita plynu naplnená na**

99 %.

(náš cieľ na úrovni 90 % sme do 1. novembra 2023 presiahli.)

ENERGETICKÁ PLATFORMA EÚ

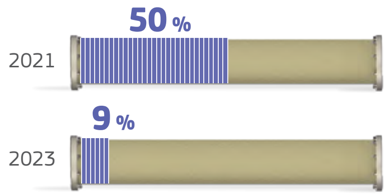
V štyroch verejných súťažiach EÚ týkajúcich sa spoločného nákupu plynu, ktoré sa v roku 2023 organizovali v rámci energetickej platformy EÚ, vyjadrilo dopyt po plyne **113 spoločností** z celej EÚ s celkovým objemom viac než 54 mld m³.

Európski nákupcovia dostali prostredníctvom **tejto platformy ponuky týkajúce sa plynu v objeme 42 mld m³**.

DIVERZIFIKÁCIA NAŠICH DODÁVOK

Prostredníctvom nových spoľahlivých dodávateľov

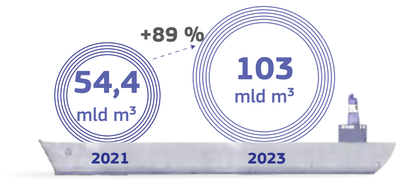
PERCENTUÁLNY PODIEL RUSKÉHO POTRUBNÉHO PLYNU CELKOVÝ DOVOZ DO EÚ

Súčasný hlavný dodávateľ do EÚ: **Nórsko (30 % dovážaného potrubného plynu v roku 2023)**

Skvapalnený zemný plyn (LNG)

Dovoz LNG od iných ako ruských dodávateľov

Súčasný hlavný dodávateľ LNG do EÚ: **Spojené štáty (46 % dovážaného LNG)**

INVESTÍCIE DO OBNOVITEĽNÝCH ZDROJOV ENERGIE

Urýchlenie prechodu na udržateľnejšiu a lacnejšiu energiu

ZAVÁDZANIE OBNOVITEĽNÝCH ZDROJOV ENERGIE (2023)

VYROBENÁ ELEKTRINA (2023)

(*) mld m³ = miliarda metrov kubických

Podpora v prípade katastrofy

Počas celého svojho mandátu táto Komisia posilňovala európske kapacity poskytovať životne dôležitú podporu krajinám postihnutým katastrofami, či už ide o povodne, lesné požiare, zemetrasenia alebo núdzové zdravotné situácie.

Z **mechanizmu EÚ v oblasti civilnej ochrany** bola uvoľnená podpora, ktorá putovala do všetkých kútov nášho kontinentu, no aj za jeho hranice. Naše tímy pracovali na záchrane ľudí a odstraňovaní sutín už niekoľko hodín po skazonosných **zemetraseniach, ktoré otriasli Albánskom, Chorvátskom a Tureckom**. Pohotovo zasahovali v teréne aj po ničivých **povodniach v Belgicku, Nemecku, Taliansku a Slovinsku**.

Od roku 2019 sme prostredníctvom **Fondu solidarity EÚ** poskytli členským štátom a pristupujúcim krajinám, ktoré postihli prírodné katastrofy a núdzové situácie v oblasti verejného zdravia, prostriedky v objeme **viac ako 3 miliardy eur**.

Naša protipožiarna flotila pomáhala v bojoch proti prírodným požiarom v Grécku, Portugalsku, vo Francúzsku či v Albánsku. Zasahovala však aj na druhej strane Atlantiku: po prvýkrát v histórii sa stalo, že sa na **Európu obrátila Kanada so žiadosťou o podporu v čase, keď ju zasiahli najničivejšie lesné požiare za posledné roky**. Európa na jej žiadosť odpovedala: stovky európskych hasičov bojovali proti pustošivým požiarom, ktoré zúrili v kanadských lesných porastoch.

Frekvencia a intenzita extrémnych poveternostných javov, ako aj pandémia však svedčia o tom, že v reakcii na katastrofy treba urobiť ešte viac. Práve preto sme vytvorili nástroj **rescEU** – spoločnú rezervu európskych prostriedkov, medzi ktoré patrí aj flotila protipožiarnych lietadiel a vrtuľníkov, lietadlá slúžiace na zdravotnícky odsun či zásoby zdravotníckych potrieb. Skutočná európska záchranná sieť v núdzových situáciách

Naša Únia je teraz lepšie ako kedykoľvek predtým vybavená na to, aby v čase katastrofy dokázala Európanom, ako aj zvyšku sveta podať pomocnú ruku. Od roku 2020 sme v rámci reakcie **na 12 kríz, ku ktorým došlo po celom svete**, a naposledy aj v reakcii na zúfalú humanitárnu situáciu v Gaze, koordinovali **232 operácií leteckého mosta humanitárnej pomoci**.

232 operácií leteckého mosta humanitárnej pomoci v reakcii na **12 svetových kríz**

Švédsko prispelo k flotile EÚ na **boj proti prírodným požiarom v rámci rescEU** ďalšími dvoma špeciálnymi lietadlami. Celkový počet švédskych lietadiel, ktoré sú pripravené zasahovať v prípade núdzových operácií na vnútroštátnej aj medzinárodnej úrovni, sa tak zvýšil na štyri.

Zemetrasenie, ktoré zasiahlo **Chorvátsko** v roku 2020, zničilo Centrum Univerzitnej nemocnice v Záhrebe. **Nemocnica sa vďaka finančným prostriedkom EÚ v súčasnosti renovuje**, vďaka čomu bude poskytovať **lepšiu zdravotnú starostlivosť takmer pol miliónu obyvateľov** záhrebského regiónu.

HLAVNÉ ÚSPECHY

Komisia pod vedením Ursuly von der Leyenovej naďalej poskytuje pomoc po celom svete. **Za posledné štyri roky bol mechanizmus EÚ v oblasti civilnej ochrany aktivovaný vo vyše 400 situáciách**.

Keďže hranice sa na začiatku pandémie COVID-19 začali zatvárať, **repatriovali sme späť do Európy viac ako 100 000 ľudí. Európanom a ich rodinám sme tak pomohli vrátiť sa domov**.

Komisia počas pandémie koordinovala a spolufinancovala dodávky **190 miliónov zdravotníckych ochranných pomôcok a osobných ochranných prostriedkov vrátane ventilátorov do tretích krajín**.

Odkedy Rusko začalo viesť útočnú vojnu proti Ukrajine, zorganizovali sme **najväčšiu operáciu v histórii mechanizmu EÚ v oblasti civilnej ochrany, vďaka ktorej sa zmobilizovalo 144 000 ton pomoci**.

Na pomoc v boji proti ničivým prírodným požiarom v celej Európe sa vďaka tomuto mechanizmu nasadili protipožiarne lietadlá, vrtuľníky a hasičský personál. Keď v roku 2023 lesné požiare spustošili oblasti v Grécku, na Cypre, v Taliansku a Tunisku, na **riešenie núdzovej situácie bolo vyslaný približne 2 000-členný personál vrátane hasičov**.

Od roku 2019 sme v rámci **rescEU** vytvorili po celej Európe zásoby zdravotníckych potrieb, ktoré zahŕňajú kľúčové vybavenie, ako sú ventilátory, osobné ochranné prostriedky, lieky či chemické, rádiologické, nukleárne a biologické zariadenia.

Komisia takisto zriadila globálne zásoby pomoci – tzv. **európsku kapacitu humanitárnej reakcie**, ktorá sa nachádza v Latinskej Amerike, na Blízkom východe, v Ázii a v Európe. Prostredníctvom tejto kapacity chce EÚ zrýchliť zasielanie pomoci do krízových zón.

EÚ zostáva popredným svetovým humanitárnym darcom. Od decembra 2019 presiahlo financovanie humanitárnej pomoci EÚ sumu **11 miliárd eur**. Reagovali sme na núdzové humanitárne situácie po celom svete, od Afganistanu po Sudán a najnovšie v Gaze.

Vytrvalé sledovanie našich priorít

Európska zelená dohoda: stratégia rastu, ktorá chráni klímu

Hneď na začiatku nášho mandátu sme si pre Európu vytýčili spoločný cieľ, a to vypracovať nový model rastu v podobe **Európskej zelenej dohody** založenej na čistom a obehovom hospodárstve. Stanovili sme si ciele s ambíciou, aby sme sa **do roku 2050 stali klimaticky neutrálnym kontinentom**. Pretože zrealizovať sa dá len to, čo možno zmerať. Vedení týmto kompasom sme sa zasadzovali o prechod na čistú energiu, teda transformáciu, ktorá chráni ľudí a planétu, je hospodársky životaschopná a sociálne spravodlivá.

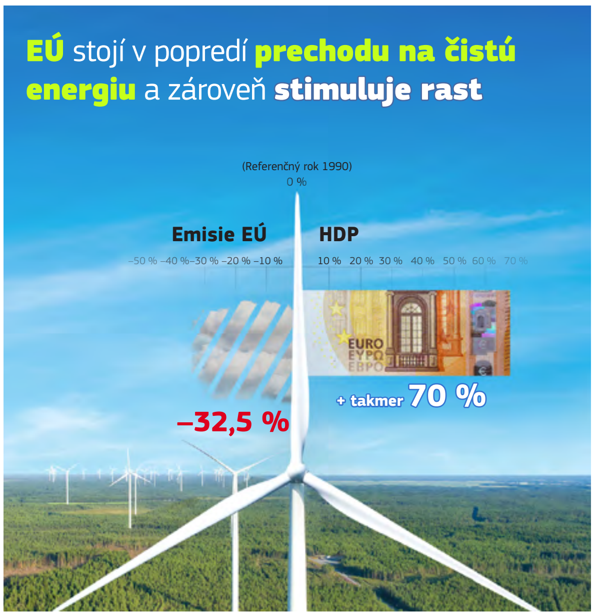
Naša vízia je jasná: **Európa by mala zostať hlavnou destináciou pre investície, ktoré prinášajú stabilné a kvalitné pracovné miesta zodpovedajúce potrebám budúcnosti a ktoré disponujú silnou priemyselnou základňou**.

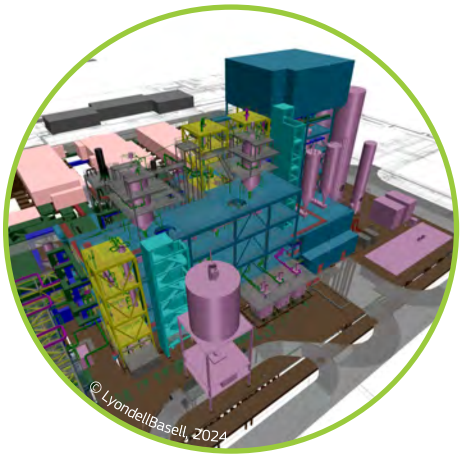
Zaviedli sme rámec, vďaka ktorému chceme do konca tohto desaťročia dosiahnuť **zníženie emisií skleníkových plynov v porovnaní s rokom 1990 aspoň o 55 %**. Posilnili sme investície na úrovni EÚ. **Projekty súvisiace s klímou sa financujú prostriedkami EÚ z nástroja NextGenerationEU a politiky súdržnosti, ktorých objem predstavuje takmer 400 miliárd eur**. Zaviedli sme solídny rámec pre udržateľné financovanie a stali sme sa najväčším svetovým emitentom zelených dlhopisov.

Zároveň sme preukázali, že hospodársky rast je možný aj bez emisií: **od roku 1990 klesli emisie skleníkových plynov o 32,5 % a naše hospodárstvo vzrástlo o takmer 70 %**.

Podporili sme aj vývoj inovačných technológií, ktoré sú na zníženie emisií potrebné. **Aktom o emisne neutrálnom priemysle** dramaticky urýchlime povoľovacie postupy pre výrobu čistých technológií a podporíme európske podniky, aby si počas transformácie zachovali konkurencieschopnosť.

Podnik Lyondell Basell podporovaný z **Inovačného fondu EÚ** plánuje v blízkosti nemeckého Kolína zriadiť komerčne životaschopný **závod na recykláciu plastového odpadu, v ktorom sa bude využívať iba elektrická energia**. Vďaka tomuto projektu sa obmedzí problém plastového odpadu a nedostatku zdrojov **bez toho, aby pri tom vznikali emisie uhlíka**.

No treba, aby túto latku dosahoval aj zvyšok sveta. Na riešenie problému úniku uhlíka sme zaviedli **mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach**. Tento mechanizmus pomáha zabezpečiť, aby sa emisie znižovali bez ohľadu na miesto ich vzniku a aby sa neoslabilo dosahovanie klimatických cieľov EÚ.

Už na začiatku sme Európanom prisľúbili, že sa budeme usilovať o to, aby bola táto transformácia sociálne spravodlivá. Svoj sľub sme dodržali. Zriadili sme **Fond na spravodlivú transformáciu a Sociálno-klimatický fond** s cieľom podporiť tých, ktorí sú zraniteľnejší a pri adaptácii čelia najväčším výzvam.

Naša zelená dohoda sa plní – Európa je na dobrej ceste k dosiahnutiu svojich klimatických cieľov. Nevyhnutnú dekarbonizáciu našich priemyselných odvetví zároveň meníme na príležitosť na rast.

Poľský región ťažby hnedého uhlia nachádzajúci sa vo východnej časti **Veľkopoľského vojvodstva** sa vydal na ambiciózny cestu ku klimatickej neutralite. Tento región by s podporou **Fondu na spravodlivú transformáciu** a **Inovačného fondu** mohol vybudovať **prvé poľské elektrolyzačné zariadenia na výrobu vodíka**. Vďaka aktívnej rekvalifikácii pracovníkov sa zabráni tomu, **aby sa na ceste ku klimatickej neutralite na niekoho zabudlo**.

HLAVNÉ ÚSPECHY

V roku 2021 prijala EÚ svoj prvý **európsky právny predpis v oblasti klímy**, v ktorom sú zakotvené ciele Európy, aby sa **do roku 2050 stala klimaticky neutrálnym kontinentom** a aby sa **do roku 2030 znížili emisie** v porovnaní s rokom 1990 o **55 %**. Vo februári 2024 Komisia odporučila dodatočný priebežný cieľ, ktorým je znížiť emisie do roku 2040 o 90 %.

Počas svojho mandátu táto Komisia navrhla zriadenie **Fondu na spravodlivú transformáciu**. Z tohto fondu disponujúceho prostriedkami vo výške **19,7 miliardy eur** sa podporili zraniteľné regióny s cieľom diverzifikovať hospodárske činnosti a riešiť sociálno-ekonomický vplyv prechodu na čistú energiu.

Komisia podporila poľnohospodárov v 22 členských štátoch prostriedkami vo výške 330 miliónov eur, ktoré sú určené na zvládnutie vplyvov klimatických udalostí a vyrovnanie sa s vyššími vstupnými nákladmi. Členským štátom sme takisto poskytli flexibilitu, aby mohli podporu EÚ doplniť až do výšky 200 % vnútroštátnymi finančnými prostriedkami a poskytovať z **fondov spoločnej poľnohospodárskej politiky vyššie zálohové platby** s cieľom zlepšiť peňažné toky poľnohospodárov.

Od roku 2019 sme schválili sedem hlavných **dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu**, do ktorých je zapojených 22 členských štátov. Tieto ambiciózne projekty sa týkajú napríklad batérií, mikroelektroniky, vodíka a cloud computingu. **Vďaka týmto projektom podporených štátnou pomocou vo výške až 32,9 miliardy eur sa uvoľnia dodatočné súkromné investície v objeme najmenej 50,3 miliardy eur.**

V záujme lepšieho využívania obmedzených zdrojov a zníženia množstva odpadu sme prijali opatrenia na zvýšenie udržateľnosti výrobkov. Vďaka tomu sa znížil objem odpadu každoročne vzniknutého v EÚ, ktorý predstavuje 2,2 miliardy ton.

O našom silnom dôraze na inteligentnejšie využívanie materiálov svedčí iniciatíva **Nový európsky Bauhaus**. Táto platforma, do ktorej je zapojených 600 oficiálnych partnerských organizácií – od celoeurópskych sietí až po miestne iniciatívy – **dokáže v súčasnosti osloviť milióny občanov**.

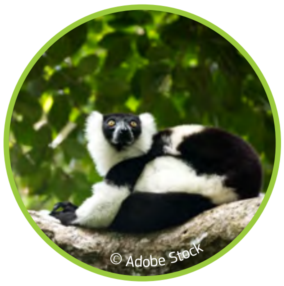
Počas svojho mandátu táto Komisia aktualizovala **systém EÚ na obchodovanie s emisiami**, aby sa vzťahoval na väčšiu škálu činností a motivoval tak viac hospodárskych odvetví k vykonávaniu reforiem smerujúcich k prechodu na čistú energiu. Systém prináša viac príjmov, ktoré sa budú **opätovne investovať do inovácií, klimatických opatrení a sociálnej podpory**, napríklad prostredníctvom **Inovačného fondu, Modernizačného fondu a Sociálno-klimatického fondu**.

Komisia chce zabezpečiť, aby boli naše **priemyselné odvetvia pripravené na zelenú éru**. Podporili sme **výrobu batérií** v EÚ a rozvoj **čistého vodíka**. Stanovili sme aj požiadavky, ktorými sa zabezpečí, aby boli **nabíjacie stanice elektrických vozidiel** dostupné v transeurópskej dopravnej sieti **na každom 60 kilometrovom úseku**. Vďaka nášmu **mechanizmu kompenzácie uhlíka na hraniciach** riešime problém úniku uhlíka a zabezpečujeme, aby sa emisie znižovali v mieste ich vzniku, a teda neriešili sa jednoducho offshoringom.

Výsledkom **akčného plánu** Komisie **týkajúceho sa nulového znečistenia** sú návrhy na modernizované **normy týkajúce sa kvality vody, ovzdušia, priemyselných emisií či chemikálií**.

Zaslúžili sme sa o vytvorenie **gobálneho rámca pre biodiverzitu z Kchun-mingu a Montrealu**, ktorý bol dohodnutý na 15. konferencii zmluvných strán o biologickej diverzite, ako aj o dosiahnutie **zmluvy OSN o šírom mori**.

Začali sme viesť sériu **dialógov s kľúčovými priemyselnými odvetviami, ktoré sú zamerané na prechod na čistú energiu**. Otvorili sme diskusie s **odvetvím výroby vodíka, s energeticky náročnými priemyselnými odvetviami, ako aj s odvetviami čistých technológií**. V roku 2024 sa uskutočnia dialógy týkajúce sa kritických surovín, mobility, infraštruktúry a lesníctva.

Úsilie o vedúce postavenie Európy v digitálnych technológiách

Európa urobila v posledných rokoch pre občanov a podniky v digitálnom priestore viac ako kedykoľvek predtým.

Na začiatku nášho funkčného obdobia sme mali jasnú víziu: **dosiahnuť, aby naša spoločnosť využívala výhody technológií a aby inovácie posilňovali našu konkurencieschopnosť a aby sa zároveň minimalizovali riziká pre občanov.**

Úlohu sme si splnili. V celej Európe **sme investovali miliardy eur do rozšírenia optických vlákien a 5G sietí**. Pripojili sme vidiecke regióny a vybavili sme státisíce pracovníkov zručnosťami potrebnými do digitálnej budúcnosti. Uskutočnili sme **víziu digitálneho priestoru so zameraním na človeka a upevnili sme naše vedúce postavenie v oblasti technológií**.

V roku 2019 nebol ani jeden z ôsmich najlepších superpočítačov európsky. Dnes má **EÚ štyri najsilnejšie počítače na svete** – vo Fínsku, v Taliansku, Španielsku a Nemecku.

Jedným z našich **špičkových superpočítačov** je **LUMI**. Po fínsky znamená sneh a keďže sa nachádza v **severnom Fínsku**, potrebuje menej energie na ochladzovanie. LUMI využíva **100 % vodnej energie** a jeho odpadové teplo **sa využíva na vykurovanie stoviek domácností v tejto oblasti**.

Európa sa zároveň stala globálnym priekopníkom práv občanov online. V **akte o digitálnych službách** sme stanovili základné zásady pre všetky digitálne spoločnosti v Európe, ako aj jasné práva pre používateľov. Vymedzili sme osobitnú zodpovednosť veľkých internetových platforiem za obsah, ktorý podporujú a propagujú, aby pomáhali napríklad v boji proti nenávistným prejavom a dezinformáciám a chránili maloleté osoby. **Aktom o digitálnych trhoch** zabezpečujeme, aby veľké digitálne spoločnosti dodržiavali spravodlivé pravidlá a poskytovali podnikom v EÚ transparentnosť a právnu istotu.

To platí aj pre umelú inteligenciu. Vďaka **aktu o umelej inteligencii**, ktorý napomáha inovácie, je EÚ prvým a zatiaľ aj jediným kontinentom, na ktorom sa uplatňuje osobitné nariadenie o umelej inteligencii so zameraním na jej vysokorizikové použitie. **Akt o umelej inteligencii** nie je pre naše spoločnosti len súborom pravidiel, ale aj **odrazovým mostíkom umožňujúcim prienik na špičku vývoja dôveryhodnej umelej inteligencie**.

Vieme, že umelá inteligencia môže výrazne zvýšiť produktivitu našich podnikov. Preto im pomáhame začleniť umelú inteligenciu do ich obchodných procesov. Napríklad **poskytujeme startupom a MSP prístup k našim špičkovým superpočítačom**, aby mohli vyvíjať, trénovať a testovať veľké modely umelej inteligencie.

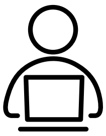

Španielka Nines žijúca s manželom a tromi deťmi vo Vigu podstupuje liečbu metastázovaného karcinómu prsníka. Bola vybraná, aby sa zúčastnila na **projekte DIPCAN** – ide o onkologickú štúdiu financovanú z nástroja **NextGenerationEU**, do ktorej sa zapojí 2 000 pacientov. Spája **zdravotné údaje pacienta** a **umelú inteligenciu** s cieľom identifikovať pre každého jednotlivca čo najlepšiu a najefektívnejšiu liečbu. Nines dostáva personalizovanú liečbu a jej lekári sú presvedčení, že vďaka účinnejšej liečbe umožnenej diagnostikou DIPCAN sa jej môže predĺžiť očakávané dožitie. **Nines odkazuje: „Viac výskumu, viac života".**

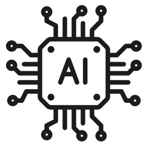
Zároveň sme vyvinuli bezpečný spôsob **využívania hospodárskeho potenciálu údajov**. **Aktom o údajoch** budeme motivovať tých, ktorí vytvárajú údaje, aby ich poskytovali ďalej, a zvýšime konkurencieschopnosť našich cloudových trhov, čo do roku 2028 povedie k zvýšeniu nášho HDP o desiatky miliárd eur.

Digitálne desaťročie Európy prináša výsledky.

HLAVNÉ ÚSPECHY

Európa investovala do digitálnych technológií počas tohto funkčného obdobia nebývalé množstvo prostriedkov. **8 z 10 Európanov má dnes prístup k sieti 5G.** Približne 56 % všetkých domácností v EÚ je pripojených na optické káble.

Od prvého dňa svojho funkčného obdobia Komisia Ursuly von der Leyenovej využíva potenciál vznikajúcich technológií a pritom chráni občanov. Vďaka **aktu o umelej inteligencii** sa EÚ stáva **prvou jurisdikciou na svete, ktorá sa stará o to, aby umelá inteligencia zostala bezpečná a sústredená na človeka**. Táto Komisia si stanovila ambiciózny cieľ investovať v oblasti umelej inteligencie viac ako 1 miliardu eur ročne do výskumu a inovácií. **V roku 2022 sme na výskum a vývoj umelej inteligencie zmobilizovali 3 miliardy eur.**

V **akte o správe údajov**, ktorý sa uplatňuje od septembra 2023, sa stanovujú požiadavky, ktorých cieľom je zvýšiť dôveru voči sprostredkovateľom údajov, a posilňujú sa mechanizmy poskytovania údajov.

V **akte o digitálnych službách** sa stanovuje **nová norma zodpovednosti online platforiem**. Podľa tohto aktu sa na veľmi veľké online platformy alebo vyhľadávače, ktoré mesačne využije viac ako 45 miliónov používateľov, vzťahujú prísnejšie pravidlá. Do dnešného dňa bolo **za veľmi veľké online platformy alebo vyhľadávače označených 22 služieb**.

Aktom o digitálnych trhoch EÚ stanovila globálny míľnik – **regulovať hospodársku silu digitálnych „strážcov prístupu“, ku ktorým patria niektoré z najväčších digitálnych spoločností na svete**. V septembri 2023 Komisia v **zmysle aktu označila šesť strážcov prístupu** – Alphabet, Amazon, Apple, ByteDance, Meta a Microsoft, ktorí spolu pokrývajú 22 hlavných platformových služieb.

S cieľom poskytnúť Európanom bezpečnú a chránenú digitálnu identitu Komisia navrhla vytvoriť novú **peňaženku digitálnej identity**. Od konca roka 2026 bude peňaženka poskytovať občanom EÚ **bezpečnú digitálnu identitu, ktorá chráni osobné údaje**.

Na posilnenie našej odolnosti voči kybernetickým hrozbám Komisia predstavila **smernicu NIS2**, ktorou rozšírila pravidlá kybernetickej bezpečnosti na nové odvetvia, napríklad na poskytovateľov telekomunikačných služieb, poštové služby, verejnú správu a zdravotnú starostlivosť.

Komisia zároveň predstavila **akt o kybernetickej odolnosti**, v ktorom sa stanovujú požiadavky na kybernetickú bezpečnosť všetkých hardvérových a softvérových produktov na európskom trhu, od detských monitorov a počítačových hier až po firewally a smerovače.

V **akte EÚ o kybernetickej solidarite** sa navrhujú opatrenia na zvýšenie kybernetickej pripravenosti kritických subjektov a posilnenie kapacít krízového riadenia a reakcie.

S cieľom pripraviť Európanov na digitálnu transformáciu Komisia zaviedla iniciatívy na podporu zvýšenia počtu absolventov odborov IKT a na podporu občanov v ich úsilí o získanie nových digitálnych zručností. K týmto iniciatívam patria napríklad Akadémia kybernetických zručností a **platforma pre digitálne zručnosti a pracovné miesta**.

V rámci **politického programu Digitálne desaťročie** Komisia pokračuje v sledovaní výkonnosti Európy v štyroch oblastiach: digitálne zručnosti občanov; zavádzanie nových technológií, ako sú umelá inteligencia, údaje a cloud, v podnikoch; rozvoj konektivity, výpočtovej techniky a dátovej infraštruktúry EÚ a sprístupnenie verejných služieb a správy online. V programe sa stanovili **konkrétne ciele, ktoré sa majú dosiahnuť do roku 2030, najmä cieľ zabezpečiť, aby 80 % osôb vo veku 16 – 74 rokov malo základné digitálne zručnosti v oblasti IKT**.

Praktický prístup k posilneniu konkurencieschopnosti európskeho priemyslu

Stredobodom nášho úsilia zabezpečiť prosperitu pre našich občanov je európsky priemysel. Zároveň je kľúčom k naplneniu našich ambícií vybudovať čisté hospodárstvo. Aby si náš priemysel počas transformácie udržal globálnu konkurencieschopnosť, **vytvorili sme zrýchlený prístup k podpore kľúčových odvetví – od čipov po čisté technológie a od batérií po veternú energiu**. Tento prístup zahŕňa investície, zručnosti, inteligentné regulačné zariadenia a spoluprácu s partnermi.

Otestovali sme ho na **európskom akte o čipoch** s cieľom povzbudiť výrobu čipov a podporiť rozširovanie a inovácie v celom hodnotovom reťazci. Náš prístup sa osvedčil. **Európsky akt o čipoch už priniesol** v celom hodnotovom reťazci **plánované investície vo výške viac ako 100 miliárd eur**. Vytvára kvalitné pracovné miesta v celej Európe, od Magdeburgu po Katániu, od Dublinu po Drážďany, od Vroclavy po Grenoble.

Východonemecké **Sasko** úspešne zvládlo transformáciu a stalo sa jedným z popredných technologických centier v Európe s osobitným zameraním na elektroniku. Kľúčovú úlohu zohralo **financovanie EÚ**, ktoré pomohlo prilákať ďalšie investície. Najvýznamnejším projektom je investícia spoločnosti Infineon vo výške **5 miliárd eur** do nového zariadenia na výrobu čipov, ktoré by malo vytvoriť približne 1 000 nových vysokokvalifikovaných pracovných miest. Infineon očakáva **verejné financovanie vo výške 1 miliardy eur**.

Rovnaký prístup uplatňujeme v úsilí dosiahnuť, aby sa budúcnosť nášho odvetvia čistých technológií formovala v Európe. Náš **akt o emisne neutrálnom priemysle** pomôže EÚ vybudovať silnú domácu výrobnú kapacitu. Do roku 2030 by sa aspoň 40 % nášho dopytu po emisne neutrálnych technológiách malo pokryť z európskej výrobnej kapacity. Naše strategické projekty a údolia, reformy udeľovania povolení a pravidlá cieleného verejného obstarávania a aukcií môžu pomôcť EÚ **stať sa globálnym priekopníkom v oblasti prechodu na čistú energiu a vytvárať doma zelené a kvalitné pracovné miesta**.

Podobne sme vypracovali **akt o kritických surovinách** s cieľom zabezpečiť prístup našich spoločností k základným materiálom, ktoré sú kľúčové pre konkurencieschopnosť a hospodársku bezpečnosť Európy. Európa dnes získava prevažný podiel vzácnych zemín a iných kritických surovín z Číny. Geopolitické napätie či udalosti ako pandémia by mohli kedykoľvek spôsobiť vážne problémy pre nadväzujúcu výrobou v Európe. Preto sme vo vzťahu k Číne prišli s novou zásadou znížiť riziká, ale nepretrhnúť väzby, ktorú akceptovali členské štáty EÚ aj partneri v skupine G7. V Európe vyvíjame nové projekty, ale aj prospešné strategické partnerstvá s krajinami ako Austrália, Čile a Kanada, s cieľom získať a spracovať kritické suroviny a diverzifikovať dodávateľské reťazce európskych spoločností.

A aby sme sa prispôsobili geopolitickej realite, vypracovali sme našu **vôbec prvú stratégiu hospodárskej bezpečnosti** s konkrétnymi krokmi na zvýšenie odolnosti a zníženie ohrozenia nášho hospodárstva. Aj k tejto problematike pristupujeme pragmaticky: podporujeme vlastné kapacity Európy v kľúčových odvetviach, chránime ju pred závislosťami a budujeme partnerstvá, aby sme presadili spoločné záujmy. **Vďaka tomu sa Európa stáva silnejšou a bezpečnejšou.**

HLAVNÉ ÚSPECHY

Komisia v hospodárstve **podnietila investície, inovácie a tvorivosť**. S podporou z nášho Programu InvestEU sa snažíme zmobilizovať viac ako **372 miliárd eur súkromných a verejných investícií do našich ekologických, digitálnych a sociálnych priorít**. K dnešnému dňu bolo v **rámci Programu InvestEU schválených a podporených 175 projektov**.

Vo februári 2024 sa spoluzákonodarcovia dohodli na **najkomplexnejšej reforme pravidiel správy hospodárskych záležitostí** od finančnej krízy. Nové pravidlá pomôžu **vrátiť verejné financie späť na správnu cestu** a **poskytnú dostatočný priestor na investície**.

V súlade s Priemyselným plánom Zelenej dohody Komisia prijala **dočasný krízový a prechodný rámec štátnej pomoci**, v ktorom schválila opatrenia štátnej pomoci na **urýchlenie financovania výroby čistých technológií** vo výške takmer **13 miliárd eur**.

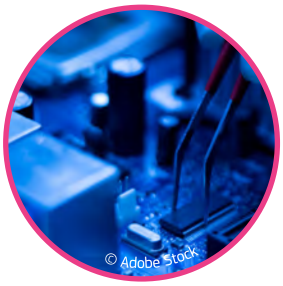
V júni 2023 Komisia a vysoký predstaviteľ predstavili **vôbec prvú Európsku stratégiu hospodárskej bezpečnosti**. Stratégia sa zameriava na **štyri kategórie rizík**: riziká pre odolnosť dodávateľských reťazcov, bezpečnosť kritickej infraštruktúry, technologickú bezpečnosť a únik technológií a riziká využívania hospodárskych závislostí ako zbrane a hospodárskeho nátlaku.
V októbri 2023 Komisia identifikovala **štyri kritické oblasti hospodárskej bezpečnosti**: **pokročilé polovodičové technológie, technológie umelej inteligencie, kvantové technológie a biotechnológie**.

Počas tohto obdobia Komisia zaviedla **taxonómiu EÚ**, ktorá poskytuje spoločné vymedzenie environmentálne udržateľných hospodárskych činností. Od roku 2021 pokrýva taxonómia EÚ približne dve tretiny emisií skleníkových plynov v Európe. V priemere **je s taxonómiou zosúladených približne 20 % kapitálových výdavkov veľkých kótovaných spoločností EÚ**.

Komisia takisto stanovila právny rámec pre **normu pre zelené dlhopisy**. Finančné prostriedky získané týmto druhom dlhopisov budú **na 100 % zosúladené s prísnymi environmentálnymi normami taxonómie EÚ**.

Komisia vedie svetové úsilie o stanovenie pravidiel pre predtým neregulované kryptoaktíva. **Nariadením o trhoch s kryptoaktívami** sa kryptoaktíva a poskytovatelia s nimi spojených služieb dostávajú pod reguláciu a dohľad.

Počas svojho mandátu táto Komisia zaviedla **akt o digitálnej prevádzkovej odolnosti**, ktorého cieľom je posilniť kybernetickú bezpečnosť európskeho finančného sektora.

Komisia predložila nové pravidlá pre **okamžité platby v eurách**. Stanovili sme aj zásady budúceho **digitálneho eura**, ktoré boli prijaté vo februári 2024.

EÚ bola jednou z **prvých jurisdikcií na svete**, ktoré vykonávali bezprecedentnú daňovú zmluvu navrhnutú organizáciou OECD. Komisia predložila smernicu, ktorou sa stanovuje **minimálna efektívna sadzba dane vo výške 15 % pre nadnárodné spoločnosti pôsobiace v členských štátoch EÚ**. Je účinná od januára 2024.

Komisia navrhla kľúčové iniciatívy na zníženie nákladov na dodržiavanie daňových predpisov vrátane iniciatívy **„Podnikanie v Európe**: **rámec pre zdaňovanie príjmov“ (BEFIT)**. S rámcom BEFIT sa zavedie jednotný súbor pravidiel na určenie základu dane v prípade skupín spoločností. Znížia sa tak náklady na dodržiavanie predpisov pre podniky, ktoré pôsobia vo viac ako jednom členskom štáte.

Komisia Ursuly von der Leyenovej predložila **najambicióznejšiu a najkomplexnejšiu reformu colnej únie EÚ** od jej založenia v roku 1968. Našou reformou sa **obchodníkom zjednodušia požiadavky na oznamovanie colných informácií**.

Sociálne trhové hospodárstvo, ktoré sa stará

Konkurencieschopnosť nášho sociálneho trhového hospodárstva stavia na našom ľudskom kapitáli – na zručnostiach a dobrých životných podmienkach našich pracovníkov. V tom spočíva jadro našej činnosti od začiatku tohto funkčného obdobia.

Vytvorili sme **Pakt o zručnostiach**, cez ktorý chceme pracovníkom poskytovať odbornú prípravu, aby vedeli vyhovieť potrebám podnikov. Pakt sme podporili **investíciami do zručností v hodnote 65 miliárd eur z rozpočtu EÚ a nástroja NextGenerationEU**. To je pre našich občanov a pre naše spoločnosti mimoriadne dôležité, keďže dve tretiny MSP v Európe tvrdia, že nedokážu nájsť potrebný profil zručností.

Nikola už viac ako 12 rokov pracuje v uhoľných baniach Marica Iztok v **Bulharsku**, ktoré patria k najväčším svojho druhu v juhovýchodnej Európe. Rozhodol sa získať **nové zručnosti pre budúcnosť**. V rámci **Európskeho roka zručností** sa zapojil do **projektu RES-SKILL**, v ktorom sa pracovníci rekvalifikujú z uhoľného baníctva na **odvetvie energie z obnoviteľných zdrojov**. Vďaka novej kvalifikácii bude pripravený na moderné, čisté hospodárstvo.

© Vihren Georgiev, 2023

© Adobe Stock

Naša konkurencieschopnosť je však založená aj na pracovných podmienkach, ktoré našim pracovníkom umožňujú prosperovať a sústrediť sa na svoju prácu. Komisia Ursuly von der Leyenovej dala sľub a ten aj splnila: vytvorili sme rámec EÚ **na zlepšenie primeranosti minimálnych miezd**. Pracovníci by mali zarábať mzdy, ktoré im umožňujú dôstojný život bez ohľadu na to, kde pracujú.

S novými spôsobmi práce sa spájajú aj výzvy, napríklad pokiaľ ide o prístup k pracovným právam a sociálnej ochrane. Preto sme v nadväznosti na náš záväzok na začiatku mandátu tejto Komisie navrhli pravidlá na zlepšenie podmienok pri práci pre platformy. V roku 2021 bolo v EÚ aktívnych viac ako 500 digitálnych platforiem, ktoré ponúkali prácu viac ako 28 miliónom ľudí – väčšina z nich sú samostatne zárobkovo činné osoby, ale niektorí sú v skutočnosti pracovníci.

Zároveň stanovujeme pravidlá **transparentnosti odmeňovania**, aby sa v praxi presadila základná zásada, že **rovnaká práca si zaslúži rovnakú odmenu bez ohľadu na to, či ste žena alebo muž**. Okrem toho sme zaviedli **záruku pre deti**, aby si rodiny v núdzi mohli dovoliť starostlivosť o deti a aby matky a otcovia mohli pracovať aj sa venovať rodine. Európa potrebuje všetky profily zručností, ktoré má.

Podarilo sa nám tiež presadiť dlhodobý cieľ: **aby bolo vo vrcholových pozíciách spoločností v Európe viac žien**. Prijatím smernice o ženách vo vrcholových orgánoch, ktorej návrh na desaťročie uviazol, si naša Únia stanovila cieľ, že **40 % nevýkonných riadiacich pracovníkov v kótovaných spoločnostiach budú tvoriť ženy**. Narúša sa tým sklený strop, a preto ide pre ženy o dobrú správu. Ide o dobrú správu aj pre naše hospodárstvo, keďže podniky, ktoré podporujú rozmanitosť, sú úspešnejšie.

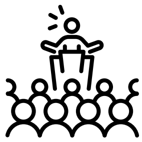
Počas svojho mandátu táto Komisia predložila aj nové iniciatívy proti rasizmu a antisemitizmu, ale aj pre LGBTIQ osoby, osoby so zdravotným postihnutím a Rómov. Usilovali sme sa vybudovať lepšiu Úniu, v ktorej môžu Európania všetkých farieb pleti, vierovyznania, veku, pohlavia a sexuálnej orientácie prosperovať.

Cieľ, aby **40 % nevýkonných riadiacich pracovníkov** v kótovaných spoločnostiach boli **ženy**

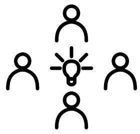
HLAVNÉ ÚSPECHY

Komisia stanovila akčný plán na uvedenie **Európskeho piliera sociálnych práv** do praxe. V pláne sa stanovujú jasné ciele, ktoré má EÚ dosiahnuť do roku 2030: dosiahnuť **78 % zamestnanosť, zabezpečiť účasť 60 % dospelých na ročnej odbornej príprave** a **znížiť počet ľudí ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením aspoň o 15 miliónov**.

Koncom januára 2024 predsedníčka von der Leyenová spoluorganizovala **samit sociálnych partnerov vo Val Duchesse**, na ktorom sa stretli inštitúcie EÚ a sociálni partneri s cieľom posilniť sociálny dialóg.

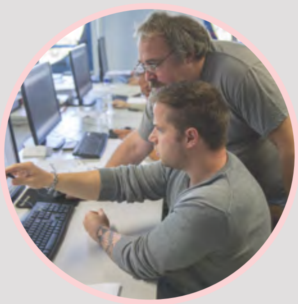
Na zabezpečenie budúcej prosperity a blahobytu v EÚ je nevyhnutné zaoberať sa výzvami, ktoré prináša demografická transformácia. Komisia predložila **súbor demografických nástrojov**. Je rozdelený do štyroch pilierov: i) podpora rodičov v záujme lepšieho zosúladenia rodinných potrieb s platenou prácou, ii) podpora a posilnenie postavenia mladších generácií, iii) posilnenie postavenia starších generácií a udržanie ich blahobytu a iv) riešenie nedostatku pracovnej sily v prípade potreby pomocou riadenej legálnej migrácie.

Sociálne ciele EÚ do roku 2030

2021 → 2030

Do roku 2030 by malo byť **v zamestnaneckom pomere** minimálne **78 %** populácie vo veku 20 až 64 rokov.

Do roku 2030 by sa malo aspoň **60 %** všetkých dospelých každý rok **zúčastniť na odbornej príprave**.

Do roku 2030 by malo byť **o 15 miliónov** menej ľudí **ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením**.

Hospodárstvo, ktoré pracuje v prospech ľudí

HOSPODÁRSKA SITUÁCIA

Hospodárstvo EÚ naďalej vykazuje pozoruhodnú odolnosť, a to aj po niekoľkých hospodárskych otrasoch v posledných rokoch.

Výrazné hospodárske oživenie

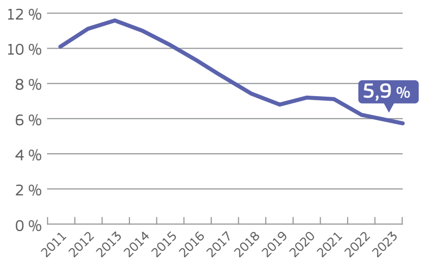
V období 2021 – 2023(*) hospodárstvo EÚ v porovnaní s úrovňou z roku 2020 narástlo o **10 %**.

Expanzia

Expanziu podporil **silný trh práce**, pričom miera nezamestnanosti dosiahla rekordne nízke úrovne a zamestnanosť rástla.

Nezamestnanosť

Celková miera nezamestnanosti v EÚ, sezónne očistené údaje.

Zdroj: Eurostat.

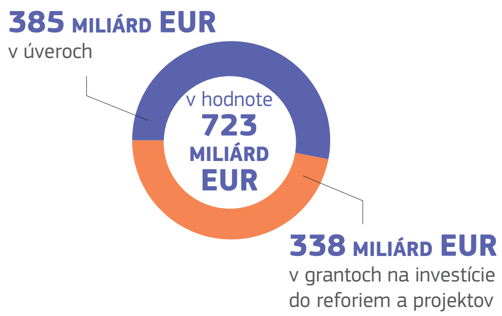
NEXTGENERATIONEU

Nástroj NextGenerationEU nevznikol len v reakcii na výzvy, ktoré priniesla pandémia COVID-19: **ide o historickú príležitosť vybudovať hospodárstvo, ktoré pracuje v prospech každého občana a podniku EÚ.**

Investícia

Spoločná európska investícia vo výške viac ako **800 miliárd eur** do zdravšej, ekologickejšej a digitálnejšej Európy.

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti

Vyplatené sumy

Celkovo už bolo vyplatených takmer **225 miliardy eur** vrátane **67 miliárd eur** v predbežnom financovaní.

HDP

Len vďaka investíciám financovaným z nástroja NextGenerationEU by mohol HDP EÚ v roku 2026 narásť o približne **1,4 %**. (**).

(*) To zahŕňa predbežné údaje za rok 2023.
(**) To nezahŕňa významný vplyv reforiem na podporu rastu v plánoch obnovy.

Investovanie do **zručností**

Európsky rok zručností

Prostredníctvom Európskeho programu v oblasti zručností vynakladá EÚ rozsiahle investície do **celoživotného vzdelávania** s cieľom prispôsobiť zručnosti ľudí neustále sa meniacemu trhu práce.

Počas Európskeho roka zručností sa do pozornosti dostalo viac ako **2 000 podujatí** a stretnutí.

Finančné prostriedky

EÚ investuje do programov v oblasti zručností približne **65 miliárd eur**, a to najmä prostredníctvom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a Európskeho sociálneho fondu plus.

Pakt o zručnostiach

V roku 2022 priniesli činnosti Paktu o zručnostiach zamerané na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikácie úžitok **2 miliónom ľudí**.

V roku 2022 sa v rámci paktu obnovilo alebo nanovo vypracovalo **15 500** programov odbornej prípravy.

JEDNOTNÝ TRH

Za tri desaťročia sme vytvorili životaschopný jednotný trh – **najväčší trh na svete** – so silným sociálnym rozmerom.

HDP

Predstavuje

15 % celosvetového HDP

Odhaduje sa, že vďaka nemu sa zvýšil HDP EÚ o ďalších **9 %,** odkedy bol trh pred tromi desaťročiami založený.

Rozsah

Zahŕňa

440 miliónov občanov

23 miliónov podnikov

Aby budúca generácia Európanov prosperovala, Komisia predložila odporúčanie, ktorým sa zriaďuje **Európska záruka pre deti**. Tou sa zabezpečí, že každé dieťa ohrozené chudobou bude mať prístup k najzákladnejším právam. Vďaka tejto záruke rodičia nebudú stáť pred voľbou, či pracovať alebo mať rodinu.

Zariadenie starostlivosti o deti v cyperskej priemyselnej zóne Agios Athanasios vďaka **financovaniu z prostriedkov EÚ** umožňuje mladým rodičom, najmä ženám, **pracovať a živiť svoju rodinu**. Zároveň pre nich zabezpečuje **starostlivosť o deti** v blízkosti pracoviska.

Táto Komisia okrem toho zaviedla **program podpory zamestnanosti mladých ľudí**, ktorý má za cieľ **vytvoriť most k pracovným miestam pre ďalšiu generáciu**. Jadrom tejto iniciatívy je **posilnená záruka pre mladých ľudí**. Záruka pre mladých ľudí zabezpečuje, aby sa **mladí ľudia pod 30 rokov** dostali do 4 mesiacov od straty zamestnania alebo ukončenia vzdelávania **ponuku pracovného miesta, ďalšieho vzdelávania, stáže alebo učňovskej prípravy**.

Od novembra 2022 máme nové pravidlá zamerané na **zlepšenie primeranosti minimálnych miezd v krajinách so zákonom stanovenými minimálnymi mzdami**, ktoré určujú jasné kritériá stanovovania a aktualizácie miezd. Týmito pravidlami sa zároveň **podporuje rozšírenie kolektívneho vyjednávania** a lepšie presadzovanie a monitorovanie.

Komisia takisto zaviedla prelomové pravidlá týkajúce sa **transparentnosti odmeňovania**, ktoré pomôžu **odstrániť rozdiely v odmeňovaní žien a mužov**. Pravidlá pomôžu presadzovať **zásadu rovnakej odmeny pre ženy a mužov za rovnakú prácu** a **zlepšia prístup obetí diskriminácie v odmeňovaní k spravodlivosti**.

Počas tohto funkčného obdobia sa spoluzákonodarcovia dohodli aj na nových pravidlách, ktorými sa **fyzické násilie, ako aj psychické, hospodárske a sexuálne násilie páchané na ženách v celej EÚ považuje za trestný čin**.

S cieľom zlepšiť ochranu zdravia a bezpečnosť pri práci Komisia stanovila **strategický rámec EÚ v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci** na obdobie 2021 – 2027.

Predložili sme niekoľko návrhov na obmedzenie rizík, ktorým čelia pracovníci vystavení nebezpečným látkam vrátane azbestu, olova, diizokyanátov a iných **karcinogénov, mutagénov a látok poškodzujúcich reprodukciu**.

Vďaka **košickému a celoslovenskému plánu boja proti bezdomovectvu** bolo v Košiciach v rokoch 2021 – 2023 **poskytnuté bývanie 37 rodinám** žijúcim v podmienkach chronického bezdomovectva. Miestne mimovládne organizácie pod vedením nadácie DEDO s **podporou Európskeho sociálneho fondu** pomohli rodinám nájsť a udržať si bývanie.

Táto Komisia navrhla aj **nový komplexný prístup k duševnému zdraviu**. Plán sa zameriava na najzraniteľnejšie skupiny, ako sú deti, mládež a starší ľudia. Jeho súčasťou je **20 hlavných iniciatív a prostriedky v objeme 1,23 miliardy eur na financovanie** vzdelávania a zvyšovania informovanosti.

Komisia položila základy pre vybudovanie **Únie rovnosti**. Spolu so stratégiou pre rodovú rovnosť sme zaviedli vôbec prvý **akčný plán proti rasizmu** a vôbec prvú **stratégiu EÚ proti antisemitizmu** a na **podporu židovského života**. Komisia prijala aj prvú **stratégiu pre LGBTIQ osoby**. V októbri 2020 sme posilnili rámec na podporu **Rómov** v EÚ.

V marci 2021 sme prijali **stratégiu v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030**. Spoluzákonodarcovia sa už dohodli na návrhu Komisie na **európsky preukaz osoby so zdravotným postihnutím** a **európsky parkovací preukaz pre osoby so zdravotným postihnutím**.

Riešenie neregulárnej migrácie

Európa je kontinent, ktorého históriu formovali mnohé národy. Vždy si budeme plniť povinnosť poskytovať bezpečie ľuďom, ktorí hľadajú medzinárodnú ochranu, a sme hrdí na to, že ponúkame legálne spôsoby migrácie, ktoré obohatia aj európske spoločnosti a hospodárstva. V minulých krízach, keď do EÚ vstúpili bezprecedentné počty utečencov a neregulárnych migrantov, sa však ukázalo, že Európa nemá na zvládnutie takýchto tlakov správne nástroje.

Na začiatku mandátu tejto Komisie sme sa preto zaviazali vytvoriť **spoločný systém na lepšie riadenie migrácie v EÚ**. Preto sme navrhli **Nový pakt o migrácii a azyle**.

Po zložitých politických a právnych rokovaniach o tomto komplexnom súbore pravidiel dosiahli členské štáty a Európsky parlament dohodu, ktorá po desaťročiach blokovania návrhov a stagnácie **znamená pre Európu nový začiatok**.

Vďaka novým pravidlám budeme mať lepšiu **kontrolu nad našimi vonkajšími hranicami**. **Zrýchľujeme a zefektívňujeme konania o azyle, konania o návrate aj konania na hraniciach**, ktoré majú prísnejšie lehoty a prísnejšie pravidlá, aby sa obmedzilo zneužívanie žiadostí alebo následné žiadosti a aby jednotlivci získali potrebné záruky. Rozhodnutia o návrate osôb, ktoré nemajú právo na pobyt, sa budú vydávať okamžite.

Grécko realizuje priekopnícky **integračný projekt** financovaný z nástroja **NextGenerationEU**, v ktorom sa **utečencom a migrantom** vrátane osôb so zdravotným postihnutím poskytuje **odborné vzdelávanie v oblasti ochrany pred požiarmi a zemetrasením**. Projekt zbližuje miestnych obyvateľov a migrantov, aby dokázali čeliť spoločným výzvam.

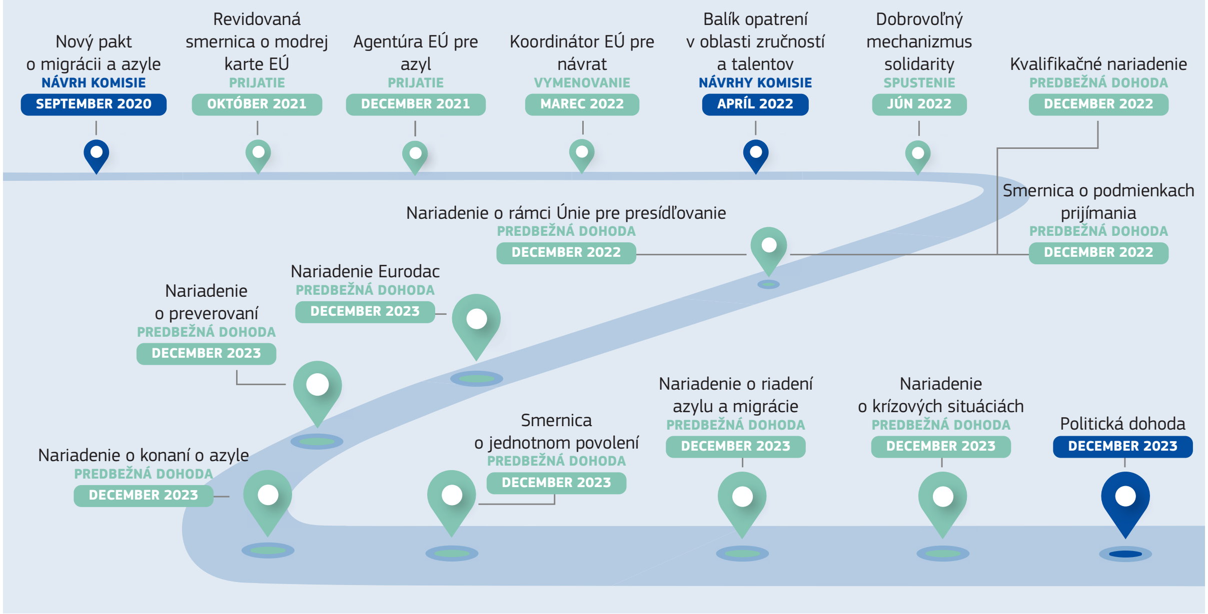
Zároveň sme **zlepšili opatrenia na obmedzenie sekundárnych pohybov**, vďaka čomu teraz máme prehľadnejšie pravidlá týkajúce sa zodpovednosti členských štátov.

Členské štáty sa budú navzájom podporovať v rámci flexibilného, ale trvalého mechanizmu solidarity. Každý z nich si bude môcť vybrať, ako chce solidaritu poskytnúť. Naša Únia je dnes na riadenie migrácie lepšie vybavená.

Súbežne s prípravou účinnejších právnych predpisov táto Komisia počas celého mandátu podporovala členské štáty pri riešení **bezprostredných výziev**, a to od zvýšeného počtu príchodov do Stredozemia až po inštrumentalizáciu migrácie zo strany Bieloruska. Operačnú podporu a pomoc pri tom poskytovali agentúry EÚ. Zároveň sme budovali **partnerstvá s tretími krajinami** s cieľom bojovať proti prevádzačstvu a zvýšiť počet návratov.

Napríklad s **Tuniskom** sme podpísali komplexné partnerstvo, ktoré prináša obojstranné výhody nad rámec migrácie – od energetiky a vzdelávania až po zručnosti a bezpečnosť. Predstavuje vzor pre ďalšie dohody, ktoré sa majú podpísať s partnerskými krajinami, aby sa zlepšila vzájomná spolupráca a riadenie migrácie.

NOVÝ PAKT O MIGRÁCII A AZYLE: CHRONOLOGICKÝ PREHĽAD A HLAVNÉ ÚSPECHY

HLAVNÉ ÚSPECHY

Do **Nového paktu o migrácii a azyle** Komisia zahrnula dôrazné ustanovenia, ktoré majú dlhodobo a udržateľne zabezpečiť **vybudovanie spoločného systému EÚ na riadenie migrácie**. Novými pravidlami sa zabezpečí **spoľahlivé a spravodlivé riadenie migrácie a azylu**.

Kľúčovým prvkom paktu je spravodlivé rozdelenie **zodpovednosti** a **solidarity**.

V nových pravidlách sa objasnia **kritériá poskytovania medzinárodnej ochrany, práva a povinnosti utečencov. Zároveň sa zavedú prísnejšie pravidlá postihu neoprávnených pohybov v rámci EÚ**.

Maloletým bez sprievodu sa bude poskytovať okamžitá pomoc a členské štáty zabezpečia, aby žiadatelia o azyl s opodstatnenými žiadosťami mali **právo pracovať**.

V záujme zachovania konkurencieschopnosti Európska komisia navrhla opatrenia na **prilákanie zručností a talentov**, ktoré naše hospodárstva a spoločnosti potrebujú.

Smernica o modrej karte umožňuje vysokokvalifikovaným pracovníkom z krajín mimo EÚ využívať zrýchlené postupy prijímania, aby mohli prísť do EÚ a prispieť k jej hospodárskej konkurencieschopnosti.

Nové pravidlá zahrnuté v **smernici o jednotnom povolení** poskytujú pracovníkom z krajín mimo EÚ spoločné práva, pokiaľ ide o pracovné podmienky, sociálne zabezpečenie, uznávanie kvalifikácií a daňové výhody.

Komisia nadviazala inovatívne **partnerstvá zamerané na talenty** s kľúčovými partnerskými krajinami vrátane Maroka, Tuniska, Egypta, Bangladéša a Pakistanu. Umožnia ľuďom z uvedených krajín prichádzať do EÚ a v nej pracovať, študovať, vzdelávať sa a rozvíjať nové zručnosti, z ktorých môžu neskôr profitovať ich krajiny pôvodu.

Počas svojho mandátu táto Komisia predložila **štyri akčné plány** pre hlavné migračné trasy, ktoré vedú cez **centrálne Stredozemie, západný Balkán, západné Stredozemie a Atlantický oceán a východné Stredozemie**. Keď Taliansko v lete 2023 čelilo prudkému nárastu neregulárnych príchodov, predsedníčka **von der Leyenová** rozbehla **10-bodový plán pre Lampedusu**.

Tieto akčné plány priniesli výsledky. Na západnom Balkáne sa počet príchodov v roku 2023 v **porovnaní s rokom 2022 znížil o 31 %**.

Komisia poskytla **členským štátom aj finančnú podporu**. Z Fondu pre azyl, migráciu a integráciu (2019 – 2023) sa vyplatilo približne 6 miliárd eur na podporu členských štátov pri riadení migrácie; z Fondu pre vnútornú bezpečnosť – hranice a víza (2019 – 2020) sa poskytli 3 miliardy eur na riadenie hraníc a z Fondu pre vnútornú bezpečnosť – polícia (2019 – 2020) sa prispelo 1 miliardou eur na posilnenie bezpečnosti.

Komisia na medzinárodnej konferencii v Bruseli vyhlásila výzvu, aby **Globálna aliancia na boj proti prevádzačstvu migrantov** prijala náležité opatrenia. K výzve sa pripojili krajiny na celom svete. Zároveň sme navrhli nové **právne predpisy na predchádzanie prevádzačstvu migrantov a boj proti nemu**, ktorými sa aktualizuje 20-ročný legislatívny rámec. Cieľom je zaviesť minimálne pravidlá v boji proti napomáhaniu neoprávneného vstupu, tranzitu a pobytu v EÚ.

Posilňovanie demokracie a právneho štátu

Na začiatku svojho funkčného obdobia sa Komisia Ursuly von der Leyenovej zaviazala, že bude **právny štát považovať za svoju prioritu a vyšle nový impulz európskej demokracii**. Mnohé udalosti v našej Únii aj mimo nej nám dali za pravdu: **demokraciu nemôžeme považovať za samozrejmosť**. Musíme za ňu bojovať každý deň. Táto Komisia vypracovala právne predpisy na ochranu a posilnenie demokracie, boj proti zahraničnému zasahovaniu, boj proti dezinformáciám a na ochranu slobody a plurality médií, ako aj bezpečnosti novinárov.

V záujme dodržiavania zásad právneho štátu vo všetkých členských štátoch sme prijali bezprecedentné opatrenia. S cieľom predchádzať porušovaniu zásad právneho štátu a ďalej ho posilňovať sme začali vydávať **výročnú správu o právnom štáte** s individualizovanými odporúčaniami pre jednotlivé členské štáty. Keď nestačil dialóg, využili sme všetky nástroje, ktoré máme k dispozícii, vrátane **postupov o nesplnení povinnosti alebo mechanizmu rozpočtovej podmienenosti**. Ten v prípade, že sa v členskom štáte nedodržiava zásada právneho štátu, umožňuje pozastaviť platby z rozpočtu EÚ. Toto ustanovenie sa na žiadosť Komisie aktivovalo voči **Maďarsku**.

V záujme ochrany našej európskej demokracie a našej slobodnej a otvorenej spoločnosti pristupujeme k výzvam v oblasti právneho štátu nekompromisne.

HLAVNÉ ÚSPECHY

Komisia v rámci plnenia **akčného plánu pre európsku demokraciu** podnikla konkrétne kroky na podporu slobodných a spravodlivých volieb, posilnenie slobody médií a boj proti dezinformáciám.

Komisia stanovila právne predpisy o **politickej reklame**, volebných právach a financovaní politických strán. Keď nadobudnú účinnosť, **politické reklamy sa budú musieť označovať a budú musieť obsahovať jasný odkaz na to, kto za ne platí**.

V **Európskom akte o slobode médií** Komisia po prvýkrát stanovila súbor spoločných záruk na ochranu slobody a plurality médií v Európe vrátane ochrany redakčnej nezávislosti a plurality médií a na zabezpečenie nezávislého fungovania verejnoprávnych médií.

Kľúčovým nástrojom na ochranu právneho štátu sú **postupy v prípade nesplnenia povinnosti**. Vďaka **novému mechanizmu podmienenosti** má teraz EÚ právomoc **zadržať finančné prostriedky EÚ, keď dôjde k porušovaniu zásad právneho štátu**.

S cieľom účinne potlačiť riziko **korupcie** Komisia prijala v máji 2023 balík **protikorupčných opatrení**, ktorý obsahuje pravidlá kriminalizácie korupčných trestných činov a harmonizáciu sankcií v celej EÚ. Zároveň monitorujeme vývoj boja proti korupcii vo výročnej správe o právnom štáte.

Komisia po prvýkrát stanovila spoločné záruky **na ochranu slobody a plurality médií v Európe** a zaviedla právne predpisy **na ochranu novinárov aj obhajcov ľudských práv pred strategickými žalobami proti verejnej účasti**.

Komisia navrhla vytvoriť **spoločný medziinštitucionálny etický orgán**, ktorý pre všetky inštitúcie stanoví etické normy a zabezpečí medzi nimi pravidelnú koordináciu.

Ukončili sme mechanizmus spolupráce a overovania, ktorý bol zavedený pri pristúpení **Bulharska a Rumunska** ako prechodné opatrenie na uľahčenie pokroku v reforme súdnictva a boji proti korupcii. Keďže tieto dva štáty dosiahli pozoruhodný pokrok, javilo sa ako spravodlivé uplatňovanie mechanizmu ukončiť.

Komisia chce posilniť angažovanosť občanov, a preto bola hlavným hýbateľom **Konferencie o budúcnosti Európy**. Digitálnu platformu konferencie navštívilo viac ako päť miliónov používateľov. Na podujatiach sa zúčastnilo viac ako 700 000 účastníkov z celej Únie.

Na záver konferencie, ktorá sa uskutočnila 9. mája 2022, predložili účastníci správu, ktorá obsahovala **49 návrhov** týkajúcich sa bezpečnosti, digitálnej transformácie, vzdelávania, kultúry, mládeže, športu atď.

Komisia prijala opatrenia v súvislosti s takmer 95 % návrhov Konferencie o budúcnosti Európy, ktoré patria do jej pôsobnosti. Na výsledky konferencie nadviazali naše pracovné programy Komisie na roky 2023 a 2024.

Komisia takisto premenila **portál Vyjadrite svoj názor** na jednotné miesto pre všetky naše nástroje na zapojenie občanov.

Predložili sme viac ako 840 návrhov a dosiahli sme tak významný pokrok v kľúčových legislatívnych balíkoch. Vďaka účinnej spolupráci s Európskym parlamentom a Radou Európskej únie **sa v prípade takmer 75 % všetkých legislatívnych návrhov, ktoré spravuje táto Komisia, dosiahla dohoda**.

Silnejšia a odolnejšia Európa

Z posledné roky Komisia Ursuly von der Leyenovej mnohokrát ukázala, aké obrovské výzvy možno prekonať, keď **spolupracujeme s priateľmi a partnermi**. Schopnosť EÚ vytvárať mocné spojenectvá na celom svete pomohla posilniť úlohu Európy na celom svete.

Prvá návšteva súčasného kolégia komisárov smerovala do Afriky. Práca Komisie Ursuly von der Leyenovej posunula **vzťahy so Spojenými štátmi na novú úroveň**, a to vďaka úzkej spolupráci na podpore Ukrajiny, ako aj v oblasti energetiky, klímy, obchodu a technológií.

Takisto pomohla obnoviť pobrexitové vzťahy so **Spojeným kráľovstvom**. Rokovali sme o **Windsorskom rámci**, vďaka ktorému sa obnovilo pozitívne smerovanie jedného z našich najdôležitejších vzťahov v Európe.

A prostredníctvom stratégie **Global Gateway**, ktorá je historicky najväčším globálnym investičným programom Európy, sme vytvorili novú generáciu partnerstiev. Global Gateway v hodnote **300 miliárd eur** predstavuje našu ponuku kvalitných investičných a infraštruktúrnych projektov, ktoré **rešpektujú prísne environmentálne a sociálne normy a vytvárajú pracovné miesta a rast na miestnej úrovni**.

Cieľom stratégie Global Gateway je rozvíjať **obojstranne výhodné partnerstvá** s prihliadnutím na záujmy našich partnerov, ako aj na záujmy EÚ v geopolitickom kontexte.

Výsledky na seba nenechali čakať. **Vybralo sa viac ako 200 hlavných projektov** s investíciami vo výške 66 miliárd eur, a to počnúc strategickými partnerstvami v oblasti surovín s Namíbiou, Čile a Argentínou po spoluprácu v oblasti vodíka z obnoviteľných zdrojov s Marokom a Egyptom či digitálny podmorský káblový systém Medusa, ktorý spája EÚ so severoafrickými krajinami. Takýchto projektov pribudne veľa ďalších.

Global Gateway

Historicky najväčší globálny investičný program Európy

V hodnote
300 miliárd eur

Bolo vybraných viac ako
200 hlavných projektov

Global Gateway podporuje ambiciózny **projekt koridoru Lobito**. Koridor bude spájať južnú časť Konžskej demokratickej republiky (KDR), severozápadnú časť Zambie a prístav Lobito v Angole. Zlepší sa tak pohyb tovaru a mobilita občanov a zároveň aj **prístup KDR a Zambie na svetové obchodné trhy**.

Stratégia Global Gateway slúži nielen na podporu prechodu na čistú energiu a digitálnu transformáciu v celosvetovom meradle, ale zároveň zvyšuje vplyv EÚ na svetovej scéne. Stratégia sa realizuje v duchu prístupu Tímu Európa, teda v rámci vzájomnej spolupráce inštitúcií EÚ a jej členských štátov.

Európa upevňuje svoju povesť spoľahlivého dlhodobého partnera, ktorý sa usiluje o obojstranné výhody.

GLOBAL GATEWAY: 5 INVESTIČNÝCH PRIORÍT

DIGITÁLNA OBLASŤ

EÚ podporuje otvorený a bezpečný internet.

KLÍMA A ENERGETIKA

EÚ podporuje investície a pravidlá, ktoré vytvárajú podmienky na prechod na čistú energiu.

DOPRAVA

EÚ podporuje všetky možnosti ekologickej, inteligentnej a bezpečnej dopravy.

ZDRAVIE

EÚ pomáha posilniť dodávateľské reťazce a miestnu výrobu vakcín.

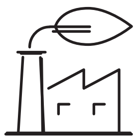
VZDELÁVANIE A VÝSKUM

EÚ investuje do vysokokvalitného vzdelávania s osobitným zameraním na dievčatá a ženy, ako aj zraniteľné skupiny.

HLAVNÉ ÚSPECHY

Komisia Ursuly von der Leyenovej upevnila postavenie **svetového lídra v oblasti klimatických opatrení** vykonávaním **Európskej zelenej dohody** a intenzívnym úsilím o to, aby si **záväzky vyplývajúce z Parížskej dohody** plnili naši partneri na celom svete.

Uzavreli sme **zelené aliancie a partnerstvá** s blízkymi partnermi, ako sú Kanada, Japonsko, Maroko, Nórsko a Kórejská republika; a s cieľom podporiť Južnú Afriku, Senegal, Indonéziu a Vietnam pri ich prechode na čistú energiu sme s nimi uzavreli **partnerstvá pre spravodlivú energetickú transformáciu**.

Komisia Ursuly von der Leyenovej sa zasadzuje o **dobudovanie našej európskej rodiny**. Európska rada v decembri 2023 odobrila začatie prístupových rokovaní s **Ukrajinou** a **Moldavskom**. V roku 2022 sme začali prístupové rokovania s **Albánskom a so Severným Macedónskom**; zatiaľ čo **Bosna a Hercegovina** a **Gruzínsko** získali štatút kandidátskej krajiny na členstvo v EÚ.

Okrem toho Komisia vypracovala **Nový plán rastu pre západný Balkán**, ktorý spolu s finančnými prostriedkami vo výške 6 miliárd eur prinesie krajinám západného Balkánu ešte pred ich pristúpením **časť výhod vyplývajúcich z členstva a podporí ich hospodársky rast**.

Po období poznačenom nezhodami Komisia **obnovila vzťahy medzi EÚ a USA**. V roku 2021 sme zriadili **Radu EÚ – USA pre obchod a technológie (TTC)**, ktorá sa stala privilegovaným fórom pre bilaterálne výmeny. Pokročili sme v činnosti **Rady pre energetiku a dialóg medzi EÚ a USA** a zriadili sme novú pracovnú skupinu pre energetickú bezpečnosť. Zároveň sme v úzkej spolupráci koordinovali náš **spoločný záväzok podporovať Ukrajinu** v jej boji proti ruskej agresii.

Po **brutálnych teroristických útokoch Hamasu proti Izraelu** sme toto hnutie mimoriadne dôrazne odsúdili. Zasadzujeme sa za právo Izraela brániť sa a opätovne sme zdôraznili, že to musí robiť v súlade s medzinárodným právom a medzinárodným humanitárnym právom, pričom **zabezpečí ochranu civilného obyvateľstva**.

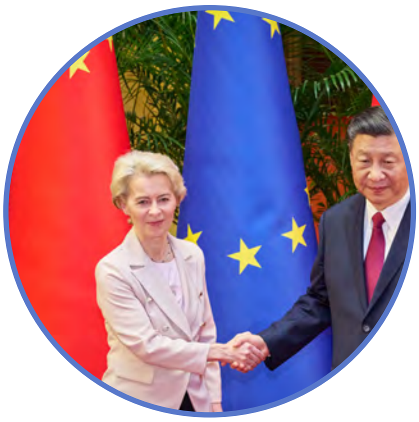
Po zintenzívnení konfliktu sme sa rýchlo zmobilizovali s cieľom poskytnúť humanitárnu podporu palestínskemu ľudu v Gaze. V októbri 2023 sme **štvornásobne zvýšili núdzovú pomoc Palestínčanom, a to aj v podobe špecializovanej operácie humanitárneho leteckého mosta**.

Vďaka viac ako **40 letom** sme odvtedy dodali viac ako **1 700 ton** položiek humanitárnej pomoci vrátane zdravotníckych potrieb, prístreškov, výživy, logistického materiálu a autobusov.

Naďalej sme plne odhodlaní spolupracovať s regionálnymi a medzinárodnými partnermi s cieľom zabrániť eskalácii konfliktu a dosiahnuť trvalé riešenie založené na existencii dvoch štátov.

Zachovali sme **vysoký objem obchodu s rekordným počtom uzavretých obchodných dohôd** (42 preferenčných dohôd so 74 krajinami). V rámci tohto mandátu Komisia ukončila **rokovania týkajúce sa piatich moderných obchodných dohôd**. Uzavreli sme tri nové dohody o voľnom obchode novej generácie s **Novým Zélandom, Čile a Keňou**, do ktorých sa premietla naša stratégia obchodu a udržateľného rozvoja vrátane prísnych noriem ochrany životného prostredia a sociálnych práv; uzavreli sme aj vôbec prvú dohodu o udržateľných investíciách s **Angolou** a dohodu o tokoch údajov s **Japonskom**.

Komisia vypracovala **novú stratégiu vzťahov s Čínou**, ktorá uprednostňuje **„zníženie-rizík“** pred pretrhnutím väzieb. Udržali sme komunikačné kanály otvorené a spoločne sme sa usilovali o riešenie spoločných výziev, medzi ktoré patrí aj zmena klímy. Neustále sme poukazovali na zhoršujúcu sa **situáciu v oblasti ľudských práv**. Zaviedli sme opatrenia na riešenie bezpečnostných obáv, či už v súvislosti so sieťami 5G, priamymi zahraničnými investíciami, kontrolami vývozu, alebo opatrenia na boj proti hospodárskym deformáciám a na odradenie od hospodárskeho nátlaku.

Spoločné úsilie Únie

Komisia každý deň od začiatku svojho mandátu pracuje na tom, aby sa Európa stala jednotnejšou a silnejšou. Doma sa nám spoločne podarilo prekonať bezprecedentné krízy.

Prístup Tímu Európa nám umožnil, aby EÚ na svetovej úrovni konala strategickejšie, asertívnejšie a jednotnejšie.

Počas celého funkčného obdobia sme mohli sledovať zrod skutočne geopolitickej Únie, ktorá podporuje Ukrajinu, stavia sa na odpor ruskej agresii, presadzuje poriadok založený na pravidlách a investuje do partnerstiev.

Sľúbili sme, že budeme odvážni a ambiciózni. Tento sľub sme dodržali a úspešne splnili.

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie

PDF ISBN 978-92-68-12896-1 doi:10.2775/881187 NA-05-24-113-SK-N